1896. HARMINCZADIK ÉVFOLYAM. 295. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, OKTÓBER 26.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre . . . . 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre . . 10 frt. | Egy hóra . . 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 30 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 63—54.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler, I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, október 26.

A választási küzdelmek utolsóelőtti ütközetét a tegnapi vasárnapon vivták meg a pártok egymással a kerületben s még csak a mai és holnapi nap van hátra a végső, döntő küzdelem előtt, a választásnak nagy napja előtt. A küzdelem szokatlan hévvel folyik s a kedélyeket a legnagyobb mérvben elkeseritette már a kormánypárt részéről nyiltan folyó vesztegetés és rettenetes erőszak.

Az ellenzék vezéralakjai az utolsó vasárnapot is felhasználták arra, hogy még egyszer felemeljék a szavukat a kerületekben. Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Haviár Dániel, Apponyi, Horánszky, Ugron még egyszer szóltak a választókhoz. A kormánypárt részéről báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter és Jókai Mór beszéltek az utolsó vasárnapon.

Báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, miután beszéde elején hangsulyozta, hogy eljött Temesvárra a kerület lokális érdekeiről alaposabb tájékozást nyerni, azt fejtegette osztrák tábornoki szellemben, hogy mennyit szenvedett Magyarország érdeke, mikor a másik államhoz való viszonyunk elhomályosult. A 67-iki kiegyezés Magyarországra nézve sine qua non szerinte s kategoricze visszautasitja Apponyinak azon erős vádját, hogy az országban mindenki szegényedik. Miután rövidesen kijelentette még, hogy olyan ellenzékre nincs szükség, mint a milyen eddig volt, áttért a szönyegen levő politikai kérdésekre. Pénzügyi és gazdasági programm adásától tartózkodott. Hangsulyozta a közigazgatás államositásának, a hivatalnoki kar pragmatikájának szükségességét. A közoktatásügyet és igazságügyet csak pár szóval felemlitve, áttér a véderőre, a melyet tőle telhetőleg feldicsért. A kiegyezésről Fejérváry beszelt ugyan, de nem mondott semmit. Beszédében egyedül a katonai bünperrendtartásnak modernebb törvénynyel való pótlásáról nyilatkozott határozottan s kilátásba helyezte, hogy ez rövid idő alatt megtörténik.

A Jókai Mór beszédéről jobb nem irni, nem beszélni. A' ki óhajtja tudni, mit beszélt a költő-politikus Karczagon a most nagyszámban felléptetett pénzembereknél is czinikusabb hangon, az olvassa el a beszédet, a mint azt Jókai elmondotta s a mint az alább olvasható.

Báró Fejérváry Géza

honvédelmi miniszter, a ki szombaton utazott Temesvárra, vasárnap délután mondotta el a választók előtt itt következő programmbeszédét:

Igen tisztelt uraim!

Kegyesek voltak a Temesvár szab. kir. város kerület országgyülési képviselőjelöltségét felajánlani és én kijelentettem, hogy hazafiui kötelességemnek tartom azt hálás köszönettel el is fogadni.

Örömmel jelentem meg tehát körükben, hogy önökkel közelebbről érintkezve, megbeszéljem az ország ügyeit, jöttem azért, hogy nézeteimet egyes kérdések felett nyilvánitsam, jöttem azért, hogy a város lokális viszonyairól és érdekeiről alaposabb tájékozást nyerjek és megjelentem végül önök előtt, a mit talán beszédem kezdetén kellett volna felemlitenem, hogy a felém fordult bizalomért legőszintébb hálás köszönetet mondjak.

Bár el voltam tökélve, hogy képviselőjelöltséget egyáltalában többé el nem fogadok és inkább főrendiházi tagságomból kifolyólag gyakorlom politikai jogaimat, teljesitem törvényhozói kötelességemet, bár máshonnan és nemcsak egy kerület részéről kérdés intéztetett hozzám megfelelő uton, vajon nem volnék-e hajlandó jelöltséget elfogadni és én erre mindannyiszor hálás köszönettel ugyan, de mégis tagadólag válaszoltam; de Temesvár szab. kir. város szabadelvü párti jelöltségét hálás köszönettel mégis elfogadni hazafiui kötelességemnek tartottam.

Hazafiui kötelességemnek tartottam pedig azért, mert ha egy oly nagy hivatásu emporium, kimagasló intelligencziáju kerület választóközönsége, mint ez Temesvár szab. kir. városi, most életem alkonyán a midőn 46 évig szolgálván királyt és hazát, teljes 24 éve, hogy a magyar kormányt, illetőleg annak tagja vagyok, a midőn daczára minden megtámadtatásnak, gyanusitásnak, söt legaljasabb megrágalmazásnak, katonai és politikai multam alapján polgártársaim megajándékoznak bizalmukkal, a midőn önök jelöltetésem által bizonyitják azt, hogy képesnek tartanak e kiváló kerület méltó képviselésére, a midőn mindezek alapján keresetlenül felajánlják a jelöltséget, polgártársaim e kitüntető bizalma szivemben annyi nagyrabecsülésre talált, annyi hálára kötelez, hogy meggyőződésem szerint e megtisztelő bizalomnyilvánulásra megfelelőbb választ adni az elfogadásnál nem lehet.

Uraim! Közös czélra törekszünk. Magyarország minden irányban állami konzolidálása, anyagi jólétének emelése, polgárai biztonságának és gazdasági érdekeinek előmozditása, e szavakban összefoglalom minden hazafi tevékenységének czélját. (Igaz! Ugy van!)

E magasztos czél elérésére szükségesek: rendezett közjogi viszonyok, rendezett pénzügyi viszonyok, megfelelően rendezett adminisztráczió, megfelelő oktatási rendszer, megfelelő s biztosan funkczionáló igazságszolgáltatás, hatalmas tekintély kifelé és azzal kapcsolatosan, mint annak alapja, a véderő megfelelő szervezése, annak az időleges viszonyoknak megfelelő fejlesztése. (Élénk helyeslés.)

Nézzük meg, vajjon hogyan állunk e különböző irányokban!

Közjogi viszonyainkat illetőleg tulajdonképen nem szükséges fejtegetni önök előtt nézeteimet, de röviden azokat mégis jelezni kivánom.

Tovább negyedfél évszázadnál az ausztriai császár egyuttal Magyarország királya lévén, a magyar érdekek mindenkoron kellő méltánylásban azért nem igen részesülhettek a multban, mivel a fejedelem a másik állam területéhez való viszonyunk nemcsak hogy teljesen tisztázva nem volt, de ez az idők viszontagságai folytán sokszor mindinkább elhomályosodott. Mennyire szenvedett e visszás állapot alatt Magyarország érdeke, azt közelebbről ecsetelnem nem szükséges, hiszen azt mindenki tudja, a ki a történelem olvasásával, ha mindjárt csak felületesen is, foglalkozik; 1867-ben pedig szeretett és imádott királyunk, látván a magyar nemzet szenvedéseit, felismervén annak okát, nagyrabecsülvén e nemzet kitünő tulajdonságait, a nemzet bölcs tanácsadóival egyetemben igyekezett és sikerült is neki Auszriával való viszonyainkat szabályozni és pedig olyképen, hogy Magyarország önrendelkezési jogát visszanyervén, mint szabad és önálló nemzet bölcs királyával egyetemben a pragmatica sanctió alapján intézi az ország ügyeit.

És kizárólag ezen az alapon létrejött az 1876-iki kiegyezés, létrejött Magyarország saját jól felfogott érdekében a külügy, a védelem és részben a pénzügy közössége mellett.

Azt mondtam, hogy ez ügyekben kizárólag Magyarország érdeke volt a mérvadó, mert még a legelfogultabb politikusnak is át kell látni azt, hogy Magyarország, tekintve az ország helyrajzi fekvését és ethnografiai viszonyait, a monarchia nagyhatalmi állásából kétségkivül nagyobb hasznot élvez, mintha csakis saját erejére volna szoritva.

Attól a pillanattól fogva, hogy az 1867-iki kiegyezés létrejött, látjuk Magyarország minden irányban hatalmas fejlődését, gyarapodását, fellendülését. Szembetünőleg előttünk áll tehát ezen 1867-iki közjogi alap üdvös volta; a szabadelvü felfogás képezi az alapot a polgárok legmesszebb menő szabad mozoghatására s bár a gazdagok és szegények közti különbség meg nem szünt, valamint ez, fájdalom, meg nem fog szünni, mig a világ áll, bármilyen legyen a közjogi viszony és a kormány rendszere, (Derültség.) az ország minden iránybani haladása minden kétségen felül áll. Ha a sok izgató és agitatorius perpetuum mobileként utjain gróf Apponyi Albert Székely-Udvarhelyt a többi között azon állitással is agitálni igyekszik, hogy mindenki szegényebb lett az országban, ő maga is; akkor az első tétel tudva mondott valótlanság, mert mint mondám, szembetünő, hogy az ország jóléte egészében lényegesen haladott, a mit nemcsak a belföld, hanem a külföld is egyhangulag elismer, a mi ki nem zárja egyeseknek kedvezőtlen viszonyok folytáni elszegényedését, a miért azután mások megint meggazdagodnak, a minthogy az e világ rendje s hogy ha ő maga is, állitása szerint csakugyan szegényebb lett, akkor ennek az oka sem a politikai rendszerben, sem a közjogi alap ki nem bővitésében, sem a csendőrségi kardbojtban, sem a magyar tannyelvü akadémia felállitás hiányában nem keresendő, hanem inkább keresendő afféle általa hangsulyozolt tiszta választásokban, mint például a szentendrei országosan ismert meg nem választása és évtizedeken át folytatott meddő, az országra nézve határozottan káros politikai agitácziója költsége voltában.

S ezt az 1867-ki közjogi alapot, mely valóban legnagyobb áldása Magyarországnak, hamis próféták le akarják rombolni; nem tudván, mit cselekesznek, vissza akarják vetni Magyarországot oda, a hol régen volt, holmi darutollas és sarkantyus polilikával vagy pedig rést akarnak ütni azon tényleg üdvösnek bebizonyult közjogi alapon holmi bővitéssel és a törvénynek másképeni értelmezésével, sodortatni akarják az országot, a nemzetet Ausztriával való viszálykodásokba fülbemászó szép beszédekkel, hamis theoriákkal vagy pedig erőszakkal.

Ne beszéljen nekem senki arról, hogy hazánkat ezen az ellenzék által jelzett utakon jobban boldogitani lehetne. Azóta, hogy a világ áll, a képzelt jobb mindig a jó ellensége volt.

Deák Ferencz, boldogult gróf Andrássy Gyula és azon hazafias tényezők, kik a kiegyezéssel elhervadhatatlan érdemeket szereztek, azoknak legnagyobb része még megérte a kiegyezés mikénti végrehajtását és bizonyára ők maguk lettek volna az elsők, kik müvüknek nem minden tekintetben helyes értelmezése ellen azonnal felszólaltak volna.

Ez nemcsak, hogy nem történt, hanem hazafiui hévvel keltek annak védelmére minden alkalommal.

Rendületlenül ragaszkodnunk kell tehát a fennálló közjogi viszonyokhoz, mert tapasztalás alapján látjuk, hogy Magyarország épen ez alapon prosperál, de azt bizony nem tudjuk, vajjon Magyarország vesztére nem vezetne-e ez utról való letérés; experimentálni a politikában biztos alap nélkül legnagyobb bün.

Az ország nagy többsége, a szabadelvü párt nem üz sem érzelmi politikát, sem személyi kultuszt, hanem számol a rideg valósággal és hogy ez, t. uraim, az egyedüli helyes ut, azt józan ember kétségbe nem vonhatja.

Ellenzékre, tisztességes és lehető tárgyilagos ellenzékre minden alkotmányos államnak igenis szüksége van, már az ellenőrzés szempontjából, de nincs szüksége, sőt az ország legnagyobb kárára van az olyan ellenzék, mely meddő közjogi tárgyalásokat minduntalan reákényszerit a törvényhozásra, vesztegetvén azzal a drága időt, hátráltatván a becsületes munkát. Mert nem szabad elfelejteni, hogy Magyarország minden fényes multja mellett tulajdonképen csak 1867. óta van abban a helyzetben, hogy nyugodtan fejlesztheti és fejleszti erejét, fokozza kulturális haladását és pótolni igyekszik századokon keresztül a legkülönbözőbb okoknál fogva — de önhibáján kivül — reákényszeritett mulasztásokat.

Ismétlem, hogy nézetem szerint halálos bün, nem létező, képzelt, de nagyrészt talán csak szinlelt okoknál fogva, a nyugodt, komoly munkát és haladást veszélyeztetni.

Pénzügyi viszonyaink is, bár nagy küzdelmébe került az országnak, daczára az ellenzék örökös baljóslásának, most már rendezettek, a mennyiben képesek vagyunk állami háztartásunkat saját erőnkből, saját jövedelmünkből fedezni és azonfelül évenkint meglehetős fölös jövedelemmel rendelkezünk; ha pedig a viszonyok, remélem nemsokára, a készfizetést felvenni megengedik, a valuta rendezése tényny é fog válni, akkor pénzügyi téren is egy hatalmas lépést teszünk előre.

A pénzügy és gazdaság terén programmot önök, tisztelt választók, tudom, tőlem nem várnak; nyilatkozott e részben a legilletékesebb tényező, a pénzügyminiszter, ugy a költségvetés előterjesztése alkalmával, szeptember 3-án előadott expozéjában, és nyilatkozott egri programmbeszédében, ily módon alapos felvilágositással szolgálván a nagy közönségnek.

A megfelelőleg rendezett állami közigazgatás minden kulturális államban egyik alap- és főfeltétele az ügyek helyes vezetésének a lakosság érdekeinek pártatlan megóvására! Biztositanunk kell egyrészt a tisztviselőknek megélhetését agg korukban is, a midőn munkaképtelenek lesznek, másrészt távol kell tartanunk a tisztviselőket minden politikai agitácziótól, máskülönbeni polgári jogaik gyakorolhatásának sértetlen fenntartása mellett, azért, hogy mindenkivel szemben, bárki, bármilyen felekezetü, nemzetiségü, politikai, vagy társadaimi állásu legyen is az, a lelkiismeretes igazságos eljárás biztosittassék, mert csak ily módon vethetünk véget mostani sokszor ingadozó eljárásunknak, megnyugtathatjuk a lakosságot s keltheljük fel bizalmát a törvények helyes végrehajtása iránt.

A tisztviselő éljen hivatásának, szolgáljon a közönségnek menten minden részrehajlástól, élvezze minden polgári jogát. De tartózkodjék minden irányban helyes müködéseért agitácziótól s a minden irányban helyes müködéseért pedig a miniszter legyen felelős a parlamenttel szemben.

A hivatalnoki kar pragmatikája egyetemben az adminisztráczió államositásával tehát elkerülhetetlen szükségessé vált az ország érdekében és semmiféle ellenzékieskedés kötelességeinek e részbeni teljesitésétől az egyedüli helyes utról a kormányt leterelni nem fogja.

Az oktatási rendszer helyes voltát is jeleztem egyik alapfeltételének az állami és közjóletnek.

Ismeretesek önök előtt a törekvések a közoktatás terén báró *Eötvös* Józseftől kezdve egész a mostani közoktatásügyi miniszterig, lassan haladunk, de biztosan és haladásunk e részben is szembetünő, lassan azért, mert itt nem csak az ország pénzügyi viszonyainak tekintetbe vételéről, de a kellő tanitási erők előállithatásáról is van szó, a mihez pedig idő kell, de e téren is látjuk, hogy a mostani tanerőink már annyira vannak, hogy a legkultiváltabb államok tanerőivel a versenyt bátran kiállják.

Az összes iskolák exclusiv államositása, valamint ezt a közoktatási miniszter ismételten fejtegette, nem törekvésünk azért, mert arra is sulyt kell fektetnünk, hogy a felekezetek és társadalom az iskolaügy állami szempontból helyes irányba való terelésének szükségét a maguk részéről is átlássák és ez irányban müködjenek.

Az *igazságszolgáltatás terén* is, ha még csak 30—40 évre visszatekintünk és az akkori igazságügyi viszonyokat összehasonlitjuk a mostanival, óriási haladást észlelünk.

Megnyugvással látja az ország a mostani törvényszékek hálózatát és megnyugvással bizik a birák pártatlan eljárásában.

A *véderőt illetőleg* (Halljuk! Halljuk!) az ország, ha mindjárt áldozatok árán, lehetővé tette azt, hogy ez felséges urunk és királyunk bölcs vezetése alatt oly módon szerveztetett, hogy monarchiánk és abban Magyarország tekintélye kifelé lényegesen növekedett és hogy minden eshetőséggel szemben biztonságban érezheti magát minden állampolgár, kivülről jövő esetleges megtámadtatások esetében. Nagy figyelemmel kell kisérnünk a külföldnek e téren nyilvánuló erőmegfeszitését és az intéző körök legszentebb kötelessége, viszonyaink figyelembe vételével, nemcsak figyelmeztetni az e részben időről-időre szükségesnek mutatkozó teendőkre, hanem kellő körültekintéssel és minden fontosabb mozzanat vagy tényező figyelembe vétele mellett, valamint a lakosság legvitálisabb érdekeinek megóvása mellett is szükséges előterjesztéseket megtenni a törvényhozásnak.

Méltóztassék visszatekinteni a véderővita idejére. Az ellenzék vissza nem riadva a tőle, fájdalom, megszokott erőszakosságtól sem, akkor és későbben sem tudott belenyugodni a törvényes intézkedésekbe. De azért pártunk szilárdan helyt állott és most a midőn annyi éve, hogy e törvény tényleg életbe lépett, tapasztaljuk azt, hogy az ország lakossága átlátván annak helyes voltát, nemcsak teljesen belenyugodott, de daczára az ellenzék egy része, hazafiasnak épen nem nevezhető minden piszkolódásának és támadásának, a hadsereget illetőleg, a nemzet büszke a véderő minden részére egyaránt és hazafias szeretetének és támogatásának minden alkalommal, minden kétséget kizáró módon kifejezést is ád.

Ugyanazt látjuk Európa többi népeinél is és meggyőződésem az, hogy Magyarország népe ezen az uton is mindig helyt fog állani és a saját véréből, saját fiaiból álló véderő müködését mindenkor csakis a legrokonszenvesebb szemmel fogja nézni.

Csakis rövid vonásokban jeleztem ezennel mostani állapotainkat; fényeseknek nevezhetők ezek, hála az égnek és királyunk bölcseségének, egy hosszu, szenvedésteljes multtal szemben és ha visszatekintünk az 1867. évi kiegyezéstől a mai napig lefolyt időre, azt látjuk, hogy a Deák-párt, majd annak örököse, a szabadelvü párt az, a mely lankadatlan szorgalommal, nem tekintve némelykor legigaztalanabb, leghevesebb, sőt durva és erőszakos megtámadtatását, szilárdan helyt állott, és tudom, ezentul is helyt fog állani hazafias, bár némelykor igen fárasztó, de az országra, a nemzetre nézve egyedül üdvözitő, czélra vezető müködésében.

Engedje meg a tisztelt választóközönség, hogy ezek után *egyes, többé-kevésbbé aktuális kérdéseket* röviden érintsek. (Halljuk! Halljuk!)

Első sorban előttünk áll az Ausztriával való, a következő tiz évre szóló gazdasági kiegyezés.

Egyről meg lehetnek győződve — bármily vádakat, ráfogásokat és rágalmakat szórjon is az ellenzék pártunkra és az abból kikerült kormányra és ez az egy az: hogy nincs eset arra, hogy a kormány beleegyezését adja a kérdések olyaténi szabályozásához, mely nem állana feltétlenül Magyarország érdekében, mely ezeket az érdekeket meg nem óvná teljes mérvben. (Élénk helyeslés.)

A programmbeszédek egész sorozatát méltóztattak már olvasni: a miniszterelnök, a kormány tagjai és pártunknak oszlopos férfiai is nyilatkoztak és Magyarország érdekeinek fennentartása, azokból semmi szin alatt való engedés képezi mindezen nyilvánulások tenorját, a minthogy ez máskép nem is lehet.

Alkudozásokról van szó: arról van szó, hogy gazdaságilag kiegyezzünk Ausztiiával oly módon, hogy az egyik, mint a másik állam érdekei teljes mérvben érvényesüljenek.

Az alkudozások természete kizárja azt, hogy az egyik vagy másik fél a priori határozott állást foglaljon és megkösse magát, mert ily módon alkudozni egyáltalában nem lehetne; a magyar kormányt e részben semmiféle elhamarkodás, semmiféle nem indokolt merev állásfoglalás, de semmiféle mulasztás nem terheli, nem nyilatkozott e részben, mert annak ideje még el nem érkezett, de ha arra kerül a sor, hogy nyilatkozzék, hogy állást foglaljon, ez csakis az ország érdekeinek szoros szemmeltartásával történhet és meg is fog történni.

Sürgős feladata a kormánynak — jeleztem már az imént — az állami közigazgatás rendezése; jeleztem e részbeni álláspontomat, tartózkodom tehát ennek ismétlésétől.

1898-ban lejár a véderőtörvény ama határozványa, mely az ujonczjutalékra vonatkozik és a kormány nem fog késni kellő időben előterjesztését megtenni a törvényhozás elé oly értelemben, a mint azt a monarchia nagyhatalmi állása megköveteli, melynek áldásos gyümölcseit Magyarország is élvezi.

Kivánatosnak jelzem továbbá, hogy az elavult, ***a modern igényeknek már meg nem felelő katonai bünperrendtartás egy megfelelőbb törvénynyel felcseréltessék, s mivel tudomásom van arról, hogy ő felsége, legfőbb hadurunk intenczióinak elvileg teljesen megfelelne*** annak mielőbbi létrejötte, reménylem és minden tőlemtelhető erővel azon leszek, hogy megküzdjünk a létező s kétségkivül nagy nehézségekkel és hogy ilyen javaslat minél előbb terjesztessék a törvényhozás elé.

Nagy vonásokban érintettem a legfőbb kérdéseket, melyekkel a következő országgyülési cziklusson foglalkoznunk kell, bár ezeken kivül sok más kérdés is megoldását várja s engedjék meg csak, hogy ama reményemnek adjak kifejezést, hogy a legközelebbi multban lezajlott egyházpolitikai kérdések tárgyalása folytán itt-ott még mutatkozó izgatottság nyugodtabb, békességes felfogásnak fog tért engedni, annyival inkább, mivel a végrehajtás alkalmával igyekezett a kormány minden lehető kiméletlel eljárni, kiengesztelőleg hatni a kedélyekre és reménylem, hogy országszerte a felekezeti béke, mely Magyarországra mindenkoron találta otthonát, daczára egyesek részéről üzött izgatásnak, ép ugy helyre fog állani és fenn fogja magát tartani, mint a nemzetiségekkeli békés egymás melletti élet, mely fontos messzire kiható feladatok megoldásában épen Temesvár szab. kir. város polgársága szabadelvü felfogásánál fogva a helyes utat mindenkor megtalálta.

Uraim! Már meglehetős hosszura nyult beszédem, nem kivánhatom önöket tulságosan fárasztani, valamint egyáltalában nem vagyok barátja a hosszu beszédeknek, mert azt találom, hogy bármennyire szereti is a magyar a beszédeket hallgatni, annál sokkal többet ér a higgadt, komoly munkásság, a becsületes, nyugodt tevékenység; egyszóval tényekre van szükségünk, nem pedig szép szavakra.

Természetes és magától érthető az, hogyha megtisztelő bizalmuk alapján kézviselőjüknek megválasztanak, hogy legszivesebb kötelességemnek tartandom az ország nagy érdekeinek keretében, e tisztelt választóközönség, valamint minden egyes polgártársam érdekét is csekély tehetségemhez képest, de teljes erőmmel előmozditani; hiszen elvem egyáltalán segédkezet nyujtani mindenhol és mindenkinek tehetségemhez képest.

Az istenni gondviselés kegyes határozata folytán mindnyájan tanui lehettünk a nemzet ezredéves ünnepélye lélekemelő lefolyásának, tanui lehettünk annak, mennyire érez együtt a korona hü magyar népével, mennyire hordja szivén a korona az ország, a nemzet érdekeit! Átléptünk a második évezredbe a legbölcsebb, leglelkiismeretesebb, legkötelességhübb és leglovagiasabb gondolkozásu király vezetése alatt. (Élénk tetszés és éljenzés, zajos felkiáltások: «Éljen a király!»)

Adja az Isten, hogy félretéve minden viszályt, legyen az felekezeti, nemzetiségi, politikai vagy bármi néven nevezendő, az ország minden lakosa testvéries egyetértéssel közremüködjék arra, hogy törvényhozásunk találja meg mindig a legmegfelelőbb utat az ország, a nemzet biztos és üdvös haladására, hogy hamis prófétáknak az ország hitelt soha ne adjon, hogy országunk szilárdsága, tekintélye, dicsősége e megkezdett második évezredben hatalmasan növekedjék!

És e fohászszal, tisztelt választó közönség, felhivom önöket, kiáltsák fel velem együtt: Istennel! Királyért! Hazáért!

A fővárosban.

A II. kerület 48-as függetlenségi párt szombaton este igen sikerült pártestélyt tartott a «Noe bárkájában». *Pártos* Béla képviselőjelölt nagy tetszés közt felköszöntőt mondott a kerület választóira, kik az úttörés nehéz munkáját végzik. Fejtegette az önálló vámterület előnyeit, kivált a magyar iparosokra nézve s a kvóta tervezett felemelését a haza elleni bünnek bélyegezte. Lelkes éljenzés követte szavait. Kellemes meglepetést keltett az agg *Krivácsy* József 48—49-es honvédezredes szép pohárköszöntője, ki Pártos Bélát éltette. Riadó lelkesedéssel fogadták a szomszéd I. kelet 48-as függetlenségi párt 10 tagu küldöttségét, mely dr. *Ardreánszky* Jenő vezetése mellett üdvözölni jött a II. kerületi elvtársakat mit vezetőjük szép szavakban tolmácsolt. *Sárkány* Ferencz pártelnök megköszönte a szomszédok szives figyelmét. Szóltak még *Bachil* Rezső háztulajdonos, *Varga* mészárosmester, *Nagy* Imre iparos és többen, mind a jelöltet és pártját éltetve. A bizalmi férfiakat jelölték még ki, mire az estély *Pártos* Béla éltetése közben véget ért. Kedden, e hó 27-én a párt ugyancsak a «Noé bárkájában» ismét társas összejövetelt tart.

Az V. kerületben, a hol még pár nap előtt egyhangu választást reméltek, ugyancsak eleven kortekesdés folyik tegnap óta. *Mezei* Mór ellen ugyanis, mint már emlitettük, *Schlesinger* Pált léptettik fel s most mind a két párt erősen dolgozik. A *Mezei-párt* kültelki választói tegnap délután a váczi uti iskola tornatermében gyülekeztek össze. Néhány száz választó hallgatta meg itt Mezei Mór fejtegetéseit, a ki másfél óráig vázolta a lefolyt országgyülés vivmányait. Ezután *Linzer* Imre gyáros meleg szavakkal köszönte meg Mezei Mórnak beszámoló és programmbeszédét, hangsulyozta, hogy a kerület választói a jelöltben nem a foglalkozást, hanem az érdemeket és tehetséget keresik és mivel Mezei Mór a multban már nagy érdemeket szerzett és tehetségeinél és jelleménél fogva a közgazdasági érdekek szempontjából is a jövőre nézve megnyugtató reményt nyujt. Erre *Vadászffy* Jenő fejezte ki a választók szeretetét és köszönetét a jelöltnek. Végre Gelb Manó kárpitos a kültelki iparosokhoz intézett lelkes szózatot, buzditva őket kitartásra Mezei mellett. Erre a választók Mezeit éltetve szétoszlottak.

A Mezei-párt ma hétfőn este a vigadó termében nagy pártvacsorát rendez. A választók a részvételi jegyeket a párt irodájában (Magyar Király-szálló) vehetik át.

A lipótvárosi Schlesinger-párt a külső váczi-uti Schulz-vendéglőben tartott vasárnap délután gyülést, melyet *Schubert* János nyitott meg. *Schlesinger* Pált éltetve. Ezek után *Schlesinger* Pál mondott kormánypárti programmot a hallgatóság éljenzése közt. Utána *Steuer* József, *Kormos* Gyula, *Halpert* Soma, *Cserna* Lajos, *Krieshaber* Leó, dr. *Bing* Gyula és *Schubert* János beszéltek.

A párt végrehajtó bizottsága ülésén jelentette be *Schubert* elnök, hogy *Beőthy* Zsolt miniszteri tanácsos osztja a párt törekvéseit és már *el is fogadta a pártelnökséget*. A párt hétfőn este 6 órakor nagy értekezletet tart az Európában, a hol a bizottság permanencziában van. A pártvacsora kedden este lesz a vigadóban.

A VI. kerületben vasárnap délelőtt 11 órakor mintegy ötszáz választópolgár gyülekezett össze a terézvárosi kaszinó disztermében, hogy meghallgassa *Radocza* Jánosnak, a VI. kerület szabadelvü párti képviselőjelöltjének programmbeszédét.

A gyülést *Ráth* Péter nyitotta meg, üdvözölve a választókat s fölhiva őket, hogy küldöttségileg hivják meg Radoczát. Erre száz választó, *Pucher* József vezetése alatt, megjelent Radocza János lakásán s aztán föllobogózott kocsik hosszu során vonult a menet a jelölttel a kaszinónak Andrássy-uti helyiségéhez.

Pucher József fölkérésére *Radocza* János mondotta el a programmbeszédét, a melyben a kvóta-kérdésre vonatkozólag kijelentette, hogy *egyetért a kvóta-bizottsággal* s azt is hangsulyozta, hogy *inkább az önálló vámterületet* szavazná meg, semhogy hátrányos vámszerződést kössön.

A VII. kerületi függetlenségi jelölt, *Bartha* László, vasárnap délután mondott programmbeszédet a Feld-féle teremben. A gyülésen számos szocziálista is jelen volt; ezek zavarni akarták ugyan a szónokokat, de ez nem sikerült nekik. A gyülést dr. *Hartmann* Elek ügyvéd nyitotta meg. Ezután küldöttség ment Bartháért s mig a küldöttség oda járt, *Weiszenfeld* József és *Fuhrmann* Béla beszéltek. Barthát a terembe léptekor nagy éljenriadallal fogadták. Az éljenzés csillapultával Bartha megtartotta programmbeszédét.

Mint politikus rendithetetlen hive a függetlenségi és 48-as eszméknek, Nemzeti irányu kulturpolitikát követel minden irányban. Közgazdasági téren az önálló nemzeti bank és az önálló vámterület felállitását akarja. Az elsőt azért, hogy az ipar és kereskedelem hiteligényei olcsón és gyorsan kielégittessenek, az ipar érdekei kellő védelemre találjanak. A helyes agrárpolitika sulypontját a körültekintéssel létesitendő telepitésekre fekteti. Állami feladatnak tekinti azt, hogy a kormány e czélból ne csak az ország tulajdonát képező javakból hasitson ki évről-évre bizonyos részt, de vásároljon latifundiumokat és korlátozza a hitbizományok alakitását. A kvótát semmiféle arányban sem szavazná meg, mert szerinte Bécs századokon át annyira szivattyuzta Magyarországot, hogy jogosan Ausztriától várhatnók milliárdjainak visszatéritését. De miként a jelenlegi közjogi kapcsolatnál fogva a politikai borravalót kvóta képében Ausztriának valamely arányban meg kell fizetni, és minden képviselőnek e kérdésben állást kell foglalni, kijelenti, hogy a jelenlegi kvóta-aránynál magasabbat meg nem szavaz. Önálló nemzeti hadsereget kiván. Az egyházpolitikára nézve igy nyilatkozik: Szabad egyházat akarok a szabad államban. A lelkiismeret teljes szabadságát és a törvényesen bevett vallásfelekezetek teljes egyenjoguságát és egyforma támogatást, hogy egyházi és kulturális missziójuknak sikerrel megfelelhessenek. Az egyházpolitikai törvények reviziójáról ez idő szerint hallani sem akar, mert a törvényhozás ezen nagy alkotása még jóval rövidebb életü, semhogy gyökereit máris megingathatnók. (Helyeslés.) A néppárt szomoru fanatizmusának szülő okait a papság egy hazafiui kötelességéről megfeledkezett részének renitens magatartásában találja. Szerinte radikaliter ez a baj, örökké csak akkor lesz elháritva, ha a papságot államositják. (Helyeslés.) A szoczializmusra áttérve, első sorban rendezendőnek tartja a munkáskérdést. A törvényhozás hivatásának tartja, hogy e kérdés megoldására nézve a kormány és a társadalomnak életképes irányeszmékkel szolgáljon. Biztositani kell a munkásosztály keresetét, nemcsak a gyár és kisipar, de a munkás szellemi képességének és kézi ügyességének fejlesztése által is. Olcsó és egészséges élelmezés, lakás, a munkásgyermekek ingyen oktatása, olcsó közlekedési eszközök megteremtése, mindannyi tényezők arra, hogy a munkásból a nemzet középosztálya, melyre oly nagy szükség van, megerősödhessék. A kisiparos érdekeit méltányos teherviselés és olcsó személyhitellel véli javitandónak. Adórendszerünket gyökereiben reformálandóknak tartja. Utal azon aránytalan és minden jogos támpontot nélkülöző megadóztatásra, melylyel különösen a III-ik osztályu kereseti adó körül lépten-nyomon találkozunk. Utal azon pressziókra, mit az adókivető bizottságba betolakodó klikkvezérek polgártársaik politikai lelkiismeretére gyakorolnak. Leszállitandónak tartja a bor- és söradót, hogy a fogyasztóközönség olcsó és egészséges italhoz jusson. A közigazgatás reformjára nézve a holtig való választásnak, megyékben és városokban külön törvény alapján az autonomia biztositásának hive. Pragmatikát kiván a tisztviselők szolgálati viszonyainak és politikai függetlenségük biztositása végett. A mi specialiter a fővárost illeti, ugy ennek üdvös irányu fejlődését minden telhető eszközökkel előmozditani és biztositani kivánja. Végre áttér az antiszemitizmus czéljára, melylyel az ellenpárt személyét illetve hevesen korteskedik. Erre nézve azt mondja: Sohasem gyülöltem és nem gyülölöm a zsidó embertársamat, csak azokat a klikkeket, melyek a nemzeti közszellem kicsinylése mellett, önző kerületi politikát folytatva embertársaik nyakára hágnak. Soha sem volt szivemben olyan érzés és agyamban olyan gondolat, mely a zsidót mint egyenjogu embertársamat gyülölni tanitott volna. Ez az én programmom és ehhez sziklaszilárdsággal törhetetlenül ragaszkodni fogok minden körülmények között. Ajánlom magamat az önök jóakaratába.

A jelölt programmbeszédjét az egybegyült hallgatóság nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadta.

Elnök az ülést bezárva, társas vacsorára hivta meg a választópolgárokat.

A VIII. ker. szabadelvü Berzeviczy-pártnak vasárnap délután az «Adria» vendégfogadó nagytermében ülése volt. A gyülésre a kerület volt képviselője s mostani jelöltje is ellátogatott. A gyülést *Rémi* Róbert és *Hüvös* József kir. tanácsos vezették. Rémi rövid megnyitó beszédében utalt arra, hogy már csak két nap választ el a választástól s most a bizottság minden tagjának annál fokozottabb erővel kell müködnie. *Schneider* János kéri a jelenlevőket, müködjenek teljes erővel közre a zászlónak a mostani választásnál való diadalraemelésén.

Ekkor érkezett a terembe Berzeviczy Albert. *Rémi* Róbert néhány lelkes szóval üdvözölte őt. *Berzeviczy* Albert e teremben való első mostani megjelenése alkalmával mindenekelőtt hálát és köszönetet mond nemcsak azért az óváczióért, a melyben épen most is részesült, hanem azért a fáradhatlan buzgalomért is, a melylyel fáradoznak az ő lobogója diadalra juttatásáért. Ez a buzgalom biztos záloga a sikernek egyrészt, czáfolata másrészt az ellenzék részéről nem ritkán felhangzó azon vádaskodásnak, hogy a nemzeten a közönyösség uralkodik.

A nemzet csak biztos és kipróbált uton akar haladni és nem indul mondva csinált sérelmek, utópiák és üres szólamok után. Mióta programmbeszédét elmondotta, azóta mindkét ellenjelölt megtartotta programmbeszédét. Polemizálni nem akar egyikkel sem, csak egy-két észrevételt akar tenni. Ha az egyik oly képviselőjelöltekel gunyol, a kik államtitkári hivatalt viseltek; ha haszonlesésscl gyanusitja azokat, a kik nem az ő elveit követik, erre mást nem mondhatni, minthogy a kinek csak efféle argumentumai vannak, az az ilyen intelligens választókerületben nem sok hivőt hódit. A másik ellenjelölt megjegyezte, hogy az erkölcsi bátorság hiánya nála az, hogy a papképzés reformjával azután foglalkozott, mikor már megvált az államtitkári állásától. Az csak természetes, hogy erről szóló munkájában nem azokkal a kérdésekkel foglalkozik, a melyeket már megoldottak, hanem azokkal, a melyek még ezután várnak megoldásra. Azt hiszi, bebizonyitotta, hogy volt erkölcsi bátorsága megállani nehezen megvalósitható reformok mellett is. Legkevésbé tehetnek szemrehányást e tekintetben azok, a kik a gyökeres reformokra bátoritottak addig, a mig azok létrejöttében nem hittek, de rögtön meghátráltak, mihelyt azok megvalósitására került a sor. Egy tegnap elhangzott fényes beszédből azt tanulhattuk, hogy az egyházpolitikai reformok nem képeznek fontos belszervezeti kérdést, hanem csak valami mellékeset. És különös, hogy mégis ugyanaz a szónok oly horderőt tulajdonit e kérdésnek, hogy a nemzetre nézve szerencsétlenségnek tartaná, ha ez állandóan napirenden tartatnék. Tökéletesen igaz, csak az a sajnos, hogy a kik igy vélekednek, nem állanak határozottan szembe — ugy magok, mint pártjok — azokkal, a kiknek czéljok éppen e reformokat ujból napirendre hozni. Az ő programmját a választó polgárság ismeri, nem is bocsátkozik annak ismétlésébe. Szavait éljenzés követte. *Rémi* Róbert megköszönte Berzeviczynek, hogy a gyülésen megjelent. Ezutan dr. *Hüvös* József bemutatta a vezetése alatt álló pártirodát az egybegyülteknek.

A szabadelvü *Berzeviczy*-párt a választás napján reggel 7 órakor a József-köruti Rémi-szálló előtt gyülekezik s innen vonul a választási helyiséghez a Röck Szilárd-utczai községi elemi iskolai épülethez, és a fiuiskola bejárata előtt foglal állást. — A *Kovács*-párti választók reggel 7 órakor a József-köruti 55. sz. Polgári kör helyisége előtt gyülekeznek s a József-köruton, a József-, zerge-, vas- és Stáhly-utczán keresztül mennek a Röck Szilárd-utczai elemi leányiskola elé. — A *Holló*-párti választók reggel 7 órakor a Mátyás-téren gyülnek egybe s a nagyfuvaros- és népszinház-utczán keresztül vonulnak a leányiskola elé. A képviselőjelölésre vonatkozó ajanlatokat a választás elnöke, dr. *Verédy* Károly október 27-én délután 4—6 óráig lakásán, a választás napján pedig reggel 8—8½ óráig a választási helyiségben fogadja el. A választás napján a Röck Szilárd-utczában a kocsiközlekedés szünetel.

A tanitók és a választások.

A magyar tanitók kaszinója felhivást intéz a tanitóegyesületekhez, testületeikhez és egyesekhez, hogy a képviselőjelölteket szólitsák fel a népiskolai oktatás ügyének programmjukba való felvételére. A tanitók által eziránt megállapitott programmpontok ezek:

Kivánjuk a népiskolai törvények revizióját, nevezetesen:

1. A népiskolai tankötelezettség szigorubb keresztülvitelét.
2. Az állami felügyelet szakszerü irányban való fejlesztését (járási felügyelők); rendelkező és végrehajtó hatalmának növelését.
3. Altalános tanitói szolgálati szabályzat létesitését a tanitói testületek autonomiájának alapján;
4. A népiskolai tanitók előléptetési viszonyainak javitását; a tanitói oklevél értékének emelését, az egyetemi tanulmányokra való jogosultságát;
5. A tanitóképzés és képesitő vizsgálat államositását; a tanitóképző-intézeti oktatás nyelvének általánosan magyarrá tételét;
6. A magyar nyelvnek nagyobb foku és általános érvényre emelését a népiskolai adminisztráczióban és tanitásban.
7. Az ismétlő iskolák fejlesztését és önállósitását;
8. A tanitói fizetések minimumának 600 frtra való kiegészitését és a fizetés fokozatos továbbfejlesztését.
9. A tanitók teljes fizetéssel való nyugdijazását 35 szolgálati év után.
10. A segédtanitói intézmény rendezését.
11. Külön közmüvelődési miniszterium létesitését.
12. A tanitói egyesületek ujjászervezését, különösen az egységes megyei egyesületek létesitését, illetőleg fejlesztését.

Minthogy a képviselői választások küszöbén vagyunk, a *Magyar Tanitók Kaszinója* hirlapi uton kéri a tanitókat s a tanitói testületeket, hogy e pontozatokat a képviselőjelöltek figyelmébe ajánlani sziveskedjenek.

A vidéken.

Makón nagy óvácziók közt érkezett meg *Justh* Gyula *Kossuth* Ferenczczel és dr. *Meskó* Lászlóval. 150 tagu diszruhás bandérium, 400 fehér ruhába öltözött leány és 200-nál több kocsi ment elébük. Makó városa rég látott olyan lelkesedést, a milyenbe Kossuthék bevonultak. Több mint 1000 ember kisérte őket éljenezve és hazafias dalokat énekelve. Hasonló lelkesedéssel fogadták *Justh* Gyula higgadt hangon tartott programmbeszédét. Utána *Kossuth* Ferencz és *Meskó* László beszéltek folytonos óvácziókban, végül a későn érkezett *Barabás* Béla mondott beszédet, mely a szakadó eső daczára is együtt tartotta a közönséget. A lelkesedés óriási a Justh-táborban, a melynek uj erőt kölcsönzött *Kossuth* Ferencz megjelenése a küzdelem közepében. — Vasárnap tartott *Kiss* Károly szocziálista-jelölt is programmbeszédet Makón.

Debreczenben *Thaly* Kálmán az I-ső kerület és *Tóth* Béla a II-ik kerület függetlenségi jelöltjei vasárnap tartották meg programmbeszédüket a városháza nagytermében nagy választóközönség előtt, lelkesedést keltve. A III-ik kerületben a függetlenségi párt *Komjáthy* Bélát léptette fel.

Szarvason *Haviár* Dániel, a Kossuth-párt jeles tagja, vasárnap délután mondott programmbeszédet a Kossuth-téren több ezer főnyi hallgatóság előtt. Beszédében szépen kifejtette a Kossuth-párt programmját s megmagyarázta azt részleteiben is, nagy lelkesedést keltve. Nyilt, hazafias nyilatkozatai elragadták a hallgatóságot. A hangulat lelkes s minden vesztegetés, ijesztgetés és erőszak daczára is győzni fog a negyvennyolczas tábor. A polgárok szilárd elvhüsége meg fogja szerezni a diadalt.

Hódmező-Vásárhelyen *Endrey* Gyula a város népszerü volt képviselője s jelenleg a Kossuth-párt jelöltje vasárnap tartotta meg a programmbeszédét mintegy huszezer ember előtt. A népkörök nyolcz zenekarral, valóságos zászlóerdő alatt vonultak ki, a beszéd meghallgatására, a melylyel *Endrey* óriás lelkesedést keltett. Endrey erős szavakkal itélte el a *Bánffy* Dezső választási manőverét s azt a gyalázatos korteskedést, a mely *Biró* Pál kormánypárti jelölt érdekében folyik Hódmező-Vásárhelyen. Endrey után *Helfy* Ignácz beszélt nagy hatással. Tengernyi nép kisérte Endreyt, folytonos éljenzés közt a lakására, a honnan nem is tágitott a választók sokasága, mig Endrey ujra nem szólt. Endrey legalább 800 szavazattöbbségre számithat minden erőszak és arczátlan vesztegetés daczára is. A nép józanabb része ugyanis undorral fordul el a Biró korteseitől, a kik valóságos árunak tekintik a voksot. Ugyancsak vasárnap mondott programmbeszédet Hódmező-Vásárhelyen a szocziálista jelölt is minden különösebb hatás nélkül.

A pinczehelyi kerülethez tartozó Tamásiban ma jelent meg a kerület népszerü jelöltje, *Rátkay* László, a kit a Kossuth-pártiak nagy ünnepséggel fogadtak. *Rátkay* programmbeszédének meghallgatására több százan gyültek össze s minduntalan éljenzés szakitotta meg a beszédet. *Németh* Ferencz néppárti érzelmü plébános kirukkoltatta az iskolás gyerekeket s ezekkel akarta megzavartatni a Rátkay beszédét, de a nebulókat a választók illő módon elhallgattatták. Rátkayt *Ozorán* is nagy lelkesedéssel fogadták. A győzelem biztos.

Az olasz-liszkai kerületben a Kossuth-párt jelöltje, dr. *Vázsonyi* Vilmos, vasárnap délután mondott programmbeszédet a vásártéren mintegy háromezer ember előtt. *Laczay* László és *Letengyel* Endre megyei függetlenségi elnök lelkesitő beszédet intézett a néphez. *Kossuth* Eerencz és *Eötvös* Károly ajánlólvelei nagy lelkesedést keltettek. Mindezek után dr. Vázsonyi megtartotta másfél óraig tartó programmbeszédét, a melyet minduntalan zajos éljenzés szakitott félbe. Vázsonyi hevesen támadta a szabadelvü pártot s leirhatatlan lelkesedést keltett szónoklatával. A küzdelem nagyon erős lesz a választás napján Vázsonyi és a kormánypárti Molnár Béla közt. A népszerütlen orthodox rabbi tudvalevőleg nyiltan állást foglalt Vázsonyi ellen s hiveit eltiltotta tőle; ezzel nagy megbotránkozást keltett s hivei javarésze a Vázsonyi pártjára állt.

Tordán vasárnap fejtette ki *Pap* Zoltán Kossuth-párti programmját. Az egész város ott volt a beszédet meghallgatni, a mely nem is tévesztette el a hatását. Pap Zoltán után még *Rediger* Béla pártelnök és gróf *Bethlen* Bálint beszéltek.

A kölesdi kerületben *Piehler* Győző, a függetlenségi Kossuth-párt jelöltje, napról-napra nagyobb táborra számithat. Ellenjelöltje kettő van ugyan — Busbach Péter kormánypárti és Varga közbirtokos titkos néppárti — de csak az egyik, Busbach, vehető komolyan számba. Busbach most járja a kerületet s szomoruan tapasztalja, hogy ott elveszett a talaj a lába alól. Pichler győzelme ma már biztos Busbach minden erőlködése daczára.

A keszthelyi kerületben nagy a lelkesedés *Hentaller* Lajos mellett, ellenben Bogyay ma még népszerütlenebb, mint valaha. Bogyayt Kis-Komáromban meg sem hallgatták, sőt egyszerüen kikergették onnan a korteseivel együtt.

Az ugrai kerületben, ép a függetlenségi jelölt, *Szatmári* Mór fellépte után pár nappal ötrendbeli gyujtogatás történt *Zsadányban.* A kormánypárti rágalmazók persze siettek a nagyváradi kormánypárti lapokban megiratni, hogy ime, alig lépett fel a függetlenségi jelölt, máris vége a közbiztonságnak, gyujtogatják a falvakat. A rágalom azonban nagyon visszahullt a kormánypártra, mert a csendőrök *tetten érték a gyujtogatáson a zsadányi kormánypárt főkolomposának, Tar* István főbirónak nejét.

Kassán gróf *Apponyi* Albert a nemzeti párt vezére, tegnap jelent meg, hogy az ottani választókba, közvetlenül a választások előtt lelkesedést öntsön. Apponyi Albert *Beöthy* Ákos társaságában érkezett Kassára délután félkettőkor, s a vasutnál a megyéből összegyült több ezer választó várta zászlóval, zeneszóval. Apponyi 150 fogatból álló menet élén, zugó éljenzés között vonult a városba, hol *Pitler* Miklós elnök üdvözölte Apponyit, ki az éljenzés szüntével a Schalkház erkélyén, rövid, de gyönyörü beszédet intézett a választókhoz. Beszédében a politikai helyzet jellemzése után Kassát tündöklő csillagnak nevezte, mely most bevilágit magyar hazánk szebb jövőjébe.

Délután négy órakor gyülés volt a Schalk-ház termeiben, hol ismét *Apponyi* szónokolt, kit a hölgyek most koszoruval fogadtak s a karzatról virágokat szórtak felé. Apponyi hosszu beszédben visszapillantást vet az eddig lefolyt választási küzdelmekre, mely szerinte egy szervezett harcz a polgárok ellen az állam részéről! (Ugy van!) Az állam szándékosan izgalmakat okoz a polgárok között, s ezért az izgalomért a kormányt felelőssé teszi. (Helyeslés.) A kormány most a városokra zuditja a hivatalnokok ezrét, s a korteskedés czéljából, mellükre szegezi a kenyérkérdés pisztolyait. (Ugy van! Éljen!)

Lelkes szavakban hivja fel a hivatalnokokat, hogy a presszió ellen együttesen fejtsenek ki hatalmas akcziót. A kormány választási eljárását a legsötétebb reakcziónak nevezi, a hatalom politikájának. Utal a magyar udvartartásra, mely olyan, mint a nagykereskedő fiókja. Az orsovai eseményeket hol, a magyar lobogót eltüntették, a magyar nemzeti aspirácziók nem érvényesültek, szintén hatásosan emliti fel.

Nagy hatásu beszédét, Apponyi azzal végzé, hogy bizik, hogy a kuruczok fővárosa, az őseinktől maradt erkölcsi hitbizományt tisztán és becsülettel meg fogja őrizni, s igazi elveinek követésében az ellenzékhez sorakozik. Igaz! (Éljen!!)

Apponyi nagyhatásu beszéde után Beöthy Ákos szép beszédben buzditotta az ellenzéket összetartásra.

Este Apponyi tiszteletére 500 teritékü banket volt, melyen a megyebeli intelligenczia Apponyinak egy ezüst serleget ajánlott fel. A banketten gróf Apponyi Albert, Beöthy Ákos és mások mondtak felköszöntőt. Apponyi megjelenése itt rendkivül jó hatást tett s Beöthynek alapos kilátása van a győzelemre.

Tasnádon, a 48-as párt *Szongoth* Jakab volt országgyülési képviselőt egyhangulag kiáltotta ki jelöltjének. A lelkesedés nagy, a nemzeti párt beolvadt a 48-as pártba. A jelölt megválasztása biztos, annyival is inkább, mert az egész kerületben nagy népszerüségnek örvend.

Szatmárról, táviratozza tudósitónk: A vigadó erkélyéről közel 3000 embernek, kik között 5—600 választó volt, mondott tegnap Ugron Gábor programmbeszédet. Ugront Farkas Antal elnök inditványára küldöttség hivta meg, s megérkezvén, szünni nem akaró tapssal s éljenzéssel fogadták, mely alig akart csillapulni. Végre Ugron megkezdhette beszédét s köszönetet mondott a lelkesült óváczióért, majd a helyi ügyekkel foglalkozva, nagy hatással beszélt az ecsedi lápról, a méntelepről, a református gimnáziumról. A bajokért Herman polgármestert okolja, ki kortestanyává tette a városházát. Elitélte ezután a kormányt, mely a nemzet becsületét nem védi, mely a kiállitást is korteseszközül használja és czélja nem egyéb, mint a mult büneinek fentartása. Elitéli a közösügyes rendszert, melynek megtartásáért a kvótát felemelik s felhivja az ország igaz fiait, hogy alakitsanak az osztrák ipar ellen nemzeti védegyletet, mi által mindenki saját küzöbe elé állitja a külön vámterület sorompóját. Szól ezután a jövő országgyülés egyik fontos reformjáról, a védtörvény reviziójáról és azon aggodalmának ad kifejezést, hogy a honvédséget beolvasztják a közös hadseregbe, mire az is mutat, hogy a magyar érzelmü honvédtisztek 70 százalékét nyugalmazták és helyibük közöseket tettek, hogy igy ellenállási képességét gyöngitsék és a lemondás lelke boruljon minden elmére. Ki tehát nemzeti hadsereget akar, az kormánypártira nem szavazhat, mert hazaárulást követ el. Áttért azután az egyházpolitikára, melyről azt mondja, hogy annak következményeként a katholikusok sérelmei kell, hogy orvosoltassanak, a protestánsok kárvallásai kell, hogy megtérittessenek. (Éljenzés.) A katholikus egyházi vagyon elkobzásának ellensége, de kivánja, hogy a protestáns egyházak számára a költségvetésben kellő támogatásról gondoskodtassék. Sürgeti az autonomiát az összes felekezeteknek egy törvényben. (Éljenzés.) Az állami adminisztrácziónak ellensége, mert a mit államit eddig látott, az mind rossz és a hivatal szaporitás az országra nagy veszély. A főispánok az ország keritői, kik mindenütt vesztegetnek. Mi boldog a szamár, hogy a hátán hordva a keresztet, nem kell megyőződését áruba bocsájtania, hogy azt mellén viselhesse. (Éljenzés és taps.) A választás manapság valósággal baromvásár, melyen némelyiknek mint a disznóknak a kukoriczát elibük hintik. (Derültség és taps. Beszél azután az egyenes adó reformjáról, sürgeti a földadó leszállitását és követeli a börzeadót, a miből harmadfél millió jövedelem volna. Csakhogy a kormány a börzianerekkel kiegyezett, kik a harmadfél milliót befizették választási czélokra. Beszédét igy fejezte be: Adjátok ide az ég villámait, hadd sujtok le nemzeti becsületünk gyalázóira. Adjatok tüzes vasat, hadd bélyegezzem meg a szavazatvásárlókat. Ez az én programmom. Midőn látom gaztetteiket, ugy vélem, hogy épül a magyar alkotmány ravatala. Adjatok virágot, hogy behinthessem. Ez az én programmom. Adjatok köpenyt, hogy Julius Cézárként, eltakarhassam arczomat. Éljen a független Magyarország. Zajos éljenzés és hosszantartó taps után *Csomay* pártelnök mondott köszönetet, mire Uray és Törzsök, a Kossuth-párt elnöke és jegyzője ünnepélyesen kijelentették, hogy Ugront támogatják. Ezután Farkas elnök nagy lelkesedés közben rekesztette be a gyülést Ugron éltetésével, kinek megválasztása igen heves harcz után valószinü. Este 600 teritékü bankett volt.

Krassóból irják nekünk: Szomoru dolgok azok, melyek a krassói választókerületben napirenden vannak. — A mellett, hogy a szolgabirói hivataltól lefelé minden alantas közeg, mint jegyzők, birók, anyakönyvvezetők beálltak futkozó korteseknek s fenyegetéssel, félemlitéssel rettegtetik a választó polgárokat: a legnagyobb mérvü és még eddig itt is hallatlan vesztegetéseket üzik. Krassón például, a választás székhelyén, hol eddig lélekvásárról szó sem volt, hivatalos formában üzik a vesztegetést. A kisbiró és bakter házról-házra járnak s felrendelik a községházához a választókat, hol a *jegyző és a biró osztogatják a tiz forintokat.* — Krassó mindeddig függetlenségi és vesztegetéstől tiszta község volt, a mostani jegyzőé és biróé a szomoru érdem, hogy megtette már e község is az első lépést az erkölcsi romlás felé. — Szinfaluban dobszó mellett hirdették ki, hogy minden kormánypárthoz álló szavazó 10 forintot kap. Késztelek 150 választóját több mint ezer forintért vették meg, az alsó-homoródi körjegyzőségben pedig csendőrökkel, katonasággal ijesztgetik azt, a ki vonakodik a tiz forintot elfogadni. És ez igy megy az egész kerületben, ugy hogy az embert undor fogja el, ha ezekre gondol. Most itt a függetlenségi párt nem tudott jelöltet állitani, de volt egy ellenzéki jelölt, *Szemere* Miklós, ki látván az itt eláradt erkölcstelenséget és hivatalos hajszát, visszalépett, mert — mint mondá — ő megválasztatni akar, s nem hajlandó a mandátumot pénzért vásárolni.

A párkányi kerületben tegnap dr. *Sik* Sándor fővárosi ügyvéd elfogadta a jelöltséget és megjelent Módoson, a hol lelkesen fogadták. *Sik,* a ki *ellenzéki* programmal lép föl, elvileg kijelentette, hogy személyes kiadásain kivül egyetlen krajczárt sem szán választási költségekre, s ezt oly szigoruan betartja, hogy még tollakat sem ád a választóinak, hanem hivei egyszerü faleveleket használjanak jelvényül. A módosi főszolgabiró megtagadta a névjegyzék lemásolhatását. *Szecskó* Lajos községi irnokot pedig rögtön elbocsájtotta, mert *Sik* Sándor fogadására kiment a vasuthoz. A kormánypárt lázasan dolgozik a kerületben.

Eger város polgársága vasárnap délután tüntetést rendezett *Szederkényi* Nándor mellett. Három órakor indult meg a mintegy hat ezerre menő tömeg, mely nagy lelkesedéssel tette meg körutját a városban s a piacz-téren megállapodva, *Mednyánszky* Sándor ügyvéd üdvözlése után *Szederkényi* Nándor tartott lelkesitő s többszöri viharos éljenzéssel megszakitott beszédet. A lelkesedés városszerte nagy. Szederkényi megválasztása nagy többséggel egészen bizonyos. *Lukács miniszter visszalépését általában hangoztatják.*

Kalocsán *Kasics* Péter tegnap d. e. Patajról érkezve, mintegy 50 kocsival vonult be, hol mintegy két ezernyi választó előtt megtartá programmbeszédét, melyet a hallgatóság nagy tetszészajjal fogadott. Beszélt még dr. *Kacziányi* Géza és *Battlay* János ügyvédjelölt A programmbeszéd délelőtt fél 11-től 12-ig tartott. Holnap a járás felső részén folytatja körutját.

Baja város *egyesült ellenzékének* képviselőjelöltje *Günther* Antal vasárnap érkezett oda a reggeli vonattal Horánszky Nándor kiséretében. A pályaháznál a választók nagy tömege gyült össze s azok nevében, miután a Rákóczy-induló elhangzott, *Ludniczky* Ipoly, czisztercita tanár üdvözölte az érkezőket lelkes szavakban, mire Günther rövid beszédben megköszönte a szives fogadtatást. Ezután 80 főből álló bandérium és negyven fogat kisérte be a jelöltet és Horánszkyt a zajosan éljenző közönség sorfala között ugy, hogy a menet többször megakadt, egészen *Sérdy* János pártelnök házához, honnét rövid tartózkodás után Günther Antal és kisérete a Szent-Háromság terére ment, hol a jelölt programmbeszédét mondotta el. *Günther* Antal programmbeszédét a téren egybegyült nagy sokaság zajosan megéljenezte. Az éljenzés és taps megszüntével *Horánszky* Nándor szólott, elragadva szép beszédével a közönséget. Délután a Nemzeti-szálióban ünnepélyes lakoma volt, melyen a választók zsufolásig megtöltötték a város legnagyobb termét. A lakomán nagy tetszéssel fogadták Horánszky, Günther, Ludniczky, Molnár, Nyárády felszólalásait s lakoma után a jelöltet és Horánszkyt a választók zeneszó mellett kisérték Gérdi János pártelnök házába.

Gyöngyösön vasárnap délután tartotta az Ugron-párti *Visontai* Soma programmbeszédét. Az összes többi pártok Radván István kir. tanácsost, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara elnökét léptették fel, a ki a jelöltséget elfogadta. Tegnap délután programmját kifejtette. Pártba nem lép be, fentartja elhatározási jogát, azonban kijelenti, hogy feltétlenül hive mindazoknak az elveknek, a melyeket a kormány eddig kifejtett. Radván pártja rohamosan gyarapszik, ugy, hogy valószinü Visontai bukása és Radván, a ki szabadelvü alapon áll, lesz megválasztva.

Veszprémből jelenti tudósitónk: Gróf *Zichy* Vladimir nemzeti párti képviselőjelölt hétfőn tartja *Veszprémben* programmbeszédjét. *Apponyi* Albert és *Kovács* Albert lesznek a kiséretében; Apponyi beszédére ugyancsak kiváncsi a közönség, mert *Zichyről mindenki tudja hogy revizionista s csak nemzeti pártba bujtatott néppárti.* Veszprémben a kedélyek a választási mozgalmak miatt nagyon izgatottak. *Szabó* Imre *kormánypárti jelölt a zsidók ellen izgat*, mert a Kossuth-párt jelöltje zsidó. A kormánypárti presszió valóban undoritó. A parasztságot a pénzügyőrök kapaczitálják.

Tápió-Szent-Mártonban *Gullner* Gyula vasárnap mondott programmot, nagy tetszést keltve. Erélyesen tiltakozott a kvóta felemelése ellen; hive az önálló magyar vámterületnek s magyar vezényszót kiván. Győzelme *Teszáry* László kormánypártival szemben biztosnak mondható.

Mohácson vasárnap mondott programmot *Jagics* József «Apponyista», a ki különben *negyvennyolczas nemzeti pártinak* vallotta magát, megfejthetetlen talányt tálalva ezzel a programm helyett a választók elé. Beszédében a kvóta felemelése ellen szólt s az egyházpolitikai törvények ellen is kikelt. Ezután *«az összes nemzetiségek anyanyelvének hivatalos érintkezésbe hozatalát»* sürgette. Erre már a saját párthivei is összenéztek. Utána *Philipp* Ferencz ügyvéd a nemzetiségek hazaellenes törekvéseit ostorozta. A választás eredménye bizonytalan *Stajevics* János kormánypártival szemben.

Szentesen *Bodor* Imre néppárti, *Pfeiffer* Sándor szocziálista és *Sima* Ferencz Ugron-párti állnak egymással szemben.

Kis-Tályán, a mező-kövesdi járásban *a birót és ennek vejét a néppártiak agyonverték.* Miskolczról egy század katonaság ment ki. Az eset *előzményeiről* eddig nincs hir.

Vizaknán *Solymosi* Elek, a népszinház komikusa lépett fel «román-magyar testvériségi» programmal. Programmja: megteremteni a román-magyar testvériségi kört.

Győrött gróf *Batthyány* Lajos tegnap mondott programmbeszédet.

Zentán *Szabó* László reviziós ugronista néppárti programmal és eszközökkel dolgozik. *Appel* plébánossal és több káplánnal járja be a tanyákat. A papok feszülettel kezükben izgatják a népet. *Lippay* káplán, kinek Szabó inditványára a közgyülés 60 frt évi szubvencziót szavazott meg, hogy a tanyákon vasárnaponkint misézzék, a tanyai iskolákban fanatikus kortesbeszédekkel tüzeli a a népet. *Szabónak a néppárttal való szövetkezése miatt számos hive elpártolt* tőle. Pfeiffer szocziálista jelölt holnap tartja meg programmbeszédét. A vörös zászlókat a rendőrség elkobozta.

Pápán a néppárti antiszemita Taschler plébános tegnap tartotta programmbeszédét, melyre az ottani katholikus papok sem mentek el. Fenyvessy győzelmét biztosra veszik.

Stomfán vasárnap *Ottocska programmbeszédjét* megtartani akarván, az egybegyült nagyszámu választók *«éljen Komlóssy»* és *«abzug Ottocska» közbekiáltásokkal* a beszédjében megakadályozták, ugy, hogy a választók által kigunyolva, eredménytelenül távozott. Komlóssy győzelme bizonyos.

Sopronban *Fabiny* Teofil vasárnap tartotta beszámoló- és programmbeszédét. A jelöltet Kánya József, a szabadelvü párt elnöke üdvözölte, mire Fabiny egy óránál tovább tartó beszédében nagy választóközönség előtt kifejtette az egyházpolitikai törvények horderejét és a jövő országgyülés jövő feladatait. A kvóta-kérdésben álláspontja, hogy *igazságtalan megterhelésnek ellene lesz.* Este Fabiny tiszteletére fényes banket volt.

Miskolczon vasárnap mondott *Lánczy* Leó programbeszédet s kijelentette, hogy a kvóta-kérdésben egyetért Falk Miksával.

A hajdu-böszörményi kormánypárt jelöltje, *György* Endre vasárnap mondott programmbeszédében kijelentette, hogy a hadügyet és külügyet nem lehet, de a *többi közös ügyet meg lehet változtatni. Az állami közigazgatást csak feltételesen, a magasabb kvótát pedig semmi esetre sem fogja megszavazni;* készebb inkább a szabadelvü pártból kilépni.

A nagybecskereki szerbek tegnap délután tartott népes értekezletén kimondták a passszivitást s *Krisztics,* polgármestes, ki itt szabadelvü párti programmal fellép, Török-Becsén is fellép *Rohonczy* Gidával szemben. *Demkó* Pál tegnap délután tartotta programmbeszédét a Nagy-Becskerekhez tartozó muzslyai telepen.

Dr. Jókai Mór

is vasárnap mondott programmbeszédet és pedig *Karczagon,* a hol még is csak fellépett *Madarász* Imre ellen. Jókai nagy bátran meglobogtatta a kormánypárti lobogót s ugy beszélt a derék kunokhoz, mintha a magyar költő-király helyett valami bécsi udvari tanácsos jött volna közibük. Beszédében irói tulajdonságaiból különösen kettő nyilatkozott meg erősen: *hasonlatainak bátorsága és a humora.*

A hazafias függetlenségi pártot ugyanis azzal a néppárttal hasonlitotta össze, a mely Jókainál is aulikusabb s Magyarország függetlenségét a mennybéli üdvösséghez és a tulvilági boldogsághoz hasonlitotta, mert ezek tudvalevőleg elérhetlenek ezen a földön. Humora akkor nyilvánult, a mikor járásbiróságot, adóhivatalt, vasutat s az iskolának protekcziót igért s ezután felkiáltott, hogy: láthatják, igéreteimben *fösvény* vagyok!

A beszédet — a melyre az O. É. külön megjegyzi, hogy hiteles szöveg — itt adjuk teljes egészében.

Tisztelt választópolgárok! Bátor voltam önöknek pár nap előtt megküldeni politikai nézeteim rövid foglalatját, a miket nyugodt lélekkel bocsáthatok minden igaz hazafi itélete alá. Hogy az abban foglalt nézeteket hiven fogom követni s megvalósitásukra törekedni, ha képviselő leszek az országházban, ha az nem leszek, az irodalmi téren: erre biztositék lehet önöknek ötvenéves eddigi müködésem, mely alatt mindig a hazám önállóságát, a nemzetem kifejlődését, a szabadságot, a nép boldogitását szolgáltam és hivni törekedtem: ezért a hatalmon levőktől soha semmi jutalmat nem kértem, nem fogadtam; de annál inkább meg leszek érte jutalmazva az én fölséges nemzetem által, mely engem szeretetével elhalmozott, független, nyugodt sorshoz juttatott. Ezt a nemzetem szeretetét irántam nincsenek annyi milliók, a mennyiért fölcserélném. A magyar nemzet szeretete az én életem itt a földön s azt meg ez életen tul is meg akarom magamnak őrizni.

Hiszem, hogy az az Isten, a ki hazámat egy egész ezredéven át megtartotta, nemzetemet annyiszor feltámasztotta, megdicsőitette, a jövő ezredéven át is oltalmazója marad nálunknál boldogabb utódainknak. Azonban nem csak az utókorról kell gondoskodnunk s a jövő századokról: a jelenkor feladatai sürgetnek, s a mig Isten csodákat teend érettünk, nekünk magunknak is kell tettekre törekednünk, a mik nem csodák, de nem lehetségesek s nem az egész nagy világnak, de a bennünket környező szükebb világnak használatosak.

A velünk szemben álló ellenzék jelszava *Magyarország függetlensége.* Magasztos eszme. Ugyan ki volna ellensége Magyarország függetlenségének, önállóságának? Csakhogy ez olyan távoli czél, melynek eléréséhez sok évtized munkája s az európai államalakulások titokteljes jövendője vezet el valaha. Hiszen a *néppárt* jelszava is fenkölt czélt tüz a hivei elé: *a mennyország kivivását.* Ámde manapság az a kérdés, hogy addig is, a mig Magyarország függetlenségét s a mennyországot elérheljük, hogyan éljünk meg mink, mai ivadék?

Hogy a kun nép, mely hatszáz év óta, de én azt hiszem, hogy már Árpáddal együtt hazájának nevezi Magyarországot, az egész hazai történeten keresztül bebizonyitotta azt, hogy Magyarország függetlenségeért vért és vagyont áldozni képes: e fölött bizonyozni nem kell. Ámde a legközelebbi időkben az volna a bölcs, a ki a Karczag, Madaras, Kunhegyes, Kisujszállás kerületének ki tudná vivni a függetlenségét *a kettős árvizvédő-társulatok uralma alól.*

Mert *egy* szövetséges társnak fizetni a kvótát az is nehéz állapot, de *kettőnek* meg épen keserves. Itt nyilik alkalom a képviselőnek a maga befolyását érvényesiteni az általa képviselt közönség érdekeinek istápolására, a nélkül, hogy a világ rendét megzavarná vele.

A nagy állami érdekek, a magas politikai eszményképek fennen hangoztatásán fölül bizony *legelső kötelessége minden képviselőnek azon választó kerület gyarapodását,* mivelődését, igaztalan terhek alóli mentesitését *czéljául kitüzni,* a mely őt képviseletével felruházta, mert csak az ország egyes darabjainak kifejlődése teszi az egész országot előhaladóvá.

Itt, a magyarság góczpontján, a tősgyökeres magyarkun nép területén senki sem kisértheti meg vesztegetési merényletekkel hatni a közönség hangulatára, a hol a választó polgárok mindegyike olyan független ur, mint a képviselőjelölt maga; de az egész községek érdekeit figyelembe venni, előmozditani, a jóllétnek még magasabbra fokozását eszközölni, mégis elmulhatlan kötelesség. S ez épen a kepviselőház kötelessége.

Hiszen *a kormány jóakarata is sokat tehet: teremthet Kunhegyes számára járásbiróságot, adóhivatalt, Kisujszállásnak ujonnan felállitott gimnáziumának pártolást, fölvirágoztatást, Madarasnak uj vasuti összeköttetést, Karczagnak gazdasági iskolát,* a mi már a választások előtt mind tervbe van véve; de hogy mindezen intézkedéseknek kivánt foganatja legyen, az mégis a törvényhozás czélszerü intézkedéseinek van felhagyva.

Hogy állitásomat bebizonyitsam, csak egy dologra hivatkozom, a mit bizonyára mindenki meg fog érteni.

Buzánknak, gabonánknak az ára folytonosan lefelé hanyatlik, a franczia és németországi nagy védvámok lenyomják az árát, de még inkább az amerikai, keletindiai és ausztráliai buzatermések, melyeket adómentes földekről, olcsó tengeri uton az európai piaczokra szállitanak.

Ellenben nagyban emelkedik az ára a bornak, szőlőnek, gyümölcsnek, kerti veteménynek, melyekből tiz meg tiz milliókat érőt szállit ki Magyarország külföldre, mig csaknem ugyanannyi tiz meg tiz milliókat érő ugyanilyen árukat hoz be hazánk külföldről. Egyéb gazdasági iparágak is, melyek a czukortermelést, a tejgazdaságot, a marhatenyésztést, a selyemtermesztést, a szeszfőzést mozditják elő, érezhető sikerrel biztatnak és mi mégis tulnyomó igyekezettel csupán a gabonatermelésre forditjuk összes mezőiparunkat. Háromszázezer holdnyi szőlőinket elpusztitotta a filokszera s mi ezt a területet nemhogy uj szőlővel, gyümölcsfával ültettük volna be, hanem az egész területen árpát, tengerit, burgonyát termesztünk, a mit azután nem tudunk értékesiteni.

Ha az ember a Rajnán tul utazik, a vasut mentén egész Francziaországig végig egy szakadatlan kertek lánczolatát látja maga előtt. Nálunk is vannak vidékek, a hol egy hold kertileg mivelt föld száz forint bért hoz a tulajdonásának s ugyanannyit a mivelőjének. De arra, hogy mezőgazdaságunk az előkelőbb mivelési ágak meghonositásával országszerte uj lendületnek induljon, mulhatatlanul életbe kellene léptetnünk a *mezei rendőrséget.* A mezei rendőrség törvényei pedig megholt állat addig, a mig az *állam közigazgatásáról* szóló törvény foganatositva nincsen.

Mint tudjuk, ez a törvény már a mult országgyülésen el lett fogadva általánosságban s a két első czikke szentesitve is lett. Ámde az ellenzék kimondta, hogy a további kétszázötven czikket agyonbeszélés által lehetetlenné fogja tenni.

Ennek pedig ugyan nincs semmi köze Magyarország függetlenségéhez.

Az ellenzék megakadályozza azt, mert ebben a magyar kormány hatalmának növekedését látja.

De hát a magyar ellenzéknek az-e a feladata, hogy a «magyar» kormány erejét apassza? S nincs-e a magyar kormánynak elég hatalma a mostani választott tisztviselői kar mellett is? Erre keressünk választ az ellenzéki vezérek legutóbbi választás szónoklataiban.

És igy, a mig államositott közigazgatásunk nincsen, addig mezei rendőrségünket életbe nem léptethetjük s a mig ez nincs, addig a gazdászati rendszerünket alaposan meg nem javithatjuk és igy maradunk abban az állapotban, hogy a nyakunkon maradt gabonánkat nem tudjuk értékesiteni s szidjuk a kormányt.

Gondolja meg a tisztelt választó közönség, hogy jól van-e ez igy, s sokáig akarja-e még ezt az állapotot igy fentartani.

Állami közigazgatás nélkül az agrárpolitikusok minden fáradozása rostával való vizmerités.

A jövő országgyülésnek ez lesz az első lényeges feladata.

A választóktól függ, hogy megkapja-e az ország ezt a minden közügyre nézve mulhatlanul megkivántató intézményt.

Egyszer, kétszer meg lehet azt akadálozni; de elvégre mégis életbe kell annak lépni; s akkor fog csak Magyarország valóban a mivelt európai államok sorába emelkedni.

A közhatóságok, vármegyék, városok politikai befolyása ez által csökkenni nem fog: Azok megmaradnak azután is az alkotmány bástyáinak, országos elvi kérdésekben s minden közügyben ezután is szavuk lesz, miként most; csupán az a változás fog történni, hogy annak a müvelt hazafinak az életpályája, a ki magát a közönség ügyeinek szenteli, nem lesz koczkáztatva a választók ingatag felfogása által, mig manapság a legbuzgóbb tisztviselőnek a hivatalból kibuktatására elég az, ha egy befolyásos töredék jelöltjének helyet kell csinálnia.

Köszönöm tisztelt választó-polgártársaimnak, hogy szivesek voltak nézeteimet meghallgatni.

Láthatták, hogy igéreteimben fösvény vagyok! Se magamat, se pártomat nem magasztaltam, ellenfeleimet nem gyaláztam: vádjaikat nem czáfolgattam. Megbántottam volna vele az okos, helyes eszü, hazafias érzelmü magyar közönséget, ha azt tettem volna.

Itéljenek önök bölcs belátásuk szerint a választás alkalmával s legyenek arról meggyőződve, hogy bármi legyen is a választás erdménye, én a derék kun hazafiakról mindenkor hálás tisztelettel fogok megemlékezni, a kiket az isten örökitsen meg e hazában!

—

Lapunk tisztelt barátait és levelezőinket kérjük, hogy a képviselőválasztási mozgalmakról sziveskedjenek bennünket mennél gyorsabban értesiteni. A távirati költségeket készséggel és köszönettel megtéritjük. A hozzánk intézendő levelek és táviratok czime ez legyen: Egyetértés—Budapest.

UJDONSÁGOK.

— okt. 26.

— *Tisztelettel felkérjük azokat a t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése október végén lejár, hogy azt mielőbb megujitani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.*

Előfizetési árak:

Egész évre	20 frt	— kr
Negyedévre	5 „	— „
Egy hóra	1 „	80 „

Különös figyelembe ajánljuk, hogy hazánk legszebb és legtartalmasabb divatlapjának: a *„Divatszalon“*-nak kiadóhivatalával kötött szerződésünk értelmében *előfizetőink* e lapot *kedvezményes áron:* egész évre 4 forintért, félévre 2 forintért, negyedévre 1 forintért rendelhetik meg. Az előfizetési dijak az *Egyetértés* előfizetésével egy utalványon is küldhetők.

—

— ***Személyi hirek.*** *Ferencz Szalvator* főherczeg és *Mária Valeria* főherczegnő e hónap 27-én gyermekeikkel téli tartózkodásra Lichteneggbe költözködnek át. — *A görög király* — mint Bécsből táviratozzák — Gmundenbe utazik a *cumberlandi* herczeg látogatására. — *Stefánia* özvegy trónörökösné tegnapelőtt reggel gróf Potocki és feleségének kiséretében Lancutból Julin vadászkastélyhoz lovagolt s a napot ott töltötte. Este a társaság kocsin tért vissza Lancutba. — *Lajos Viktor* főherczeg szombaton este báró Wimpffen és gróf Hoyos segédtisztjei kiséretében Prágából Brünnbe utazott. — *Ottó* főherczeg tegnap Pozsonyból visszaérkezett Bécsbe. — *IX. Keresztély* dán király egészségéről az utóbbi napokban Gmundenből rossz hirek érkeznek. A dán király most 79 éves. — *Wildauer* osztrák képviselőt — mint Bécsből táviratozzák — tegnap délben a Reishsrath épületében a bizottsági ülés alatt szélhüdés érte. Állapota igen sulyos.

—

Az iparmüvészeti muzeum megnyitása.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Az üllői-uton ma egy fényes palotát nyitott meg a király, mely egyik legfontosabb és eredményeiben is egyik legkiválóbb alkotása az ezredévnek.

Majdnem másfél millió forintba került ez a hatalmas épület, mely hivatva lesz a századok folyamán fenmaradt s évtizedek alatt nagy szorgalommal és nagy költségen egybegyüjtött müipari kincseket befogadni.

Gyönyörü keleti stilusban épült, tágas és előreláthatólag ötven-hatvan évig elég nagy terjedelmü lesz, hogy benne elhelyezhessék azokat a müemlékeket és müremekeket, a melyek kezdetben a muzeum lépcsőházában voltak garmadára hányva, utóbb pedig az Andrássy-uti képzőmüvészeti palota pinczehelyiségeibe zsufoltattak össze. A közönség alig vehetett róla tudomást, mert csak nagyon kevesen tudták, s csakis az érdeklődők, hogy az Andrássy-uti palota pinczehelyiségeiben minő gyönyörü gyüjtemény van.

Trefort volt az első, a ki egy uj iparmüvészeti muzeum épitését elhatározta, de az ország szomoru pénzügyi viszonyai akkor még nem engedték meg, hogy erre a czélra a kormány nagyobb összeget forditson s kevés költséggel ismét csak szük és a czélnak meg nem felelő épületet emelhettek volna. Trefort nem élte meg azt az időt, mikor ilyen czélokra is nagyobb összegek álltak rendelkezésre, s azért ennek az uj palotának létrejötte gróf Csáky Albin nevéhez füződik.

Három évig épült és pedig 1893. tavaszától 1896. októberig s ma sem kész még, mert a belső berendezés csak egyes helyiségekben készülhetett el s a király is csak azokat nézte meg. Ebben a palotában lesz egy állandó iparmüvészeti muzeum, egy nagy helyiség az időleges kiállitások számára, a pinczében lesznek elhelyezve a gipszutánzatok s itt lesz az iparmüvészeti iskola.

Az üllői-uton és a Kinizsi-utczában, melynek sarkán a hatalmas, három emelet magas palota áll, korán reggel gyülekezni kezdett az érdeklődő közönség. Kilencz óratájt Orincsay László IX. ker. kapitány vezetése alatt

kivonult a rendőrség s kordont állt a palota körül. Tiz órától fogva sorban érkeztek az ünnepély résztvevői, miniszterek, főurak, főpapok, müvészek, irók és tudósok jobbára fényes diszmagyarban s a katonai méltóságok teljes diszben.

A megjelentek közt voltak: báró Bánffy Dezső miniszterelnök, Wlassics Gyula, Dániel Ernő, Erdély Sándor, Lukács László, Perczel Dezső és Darányi Ignácz miniszterek, Zsilinszky Mihály, Vörös László és Bedő Albert államtitkárok, Császka György kalocsai érsek, gróf Apponyi Lajos főudvarnagy, gróf Széchenyi Gyula főlovászmester, Lukács Béla, Berzeviczy Albert, Szalay Imre, a nemzeti muzeum igazgatója, Ráth Károly főpolgármester, Ambrozovits Béla, Schnierer Gyula, Forster Gyula és Kvassay Jenő min. tanácsosok, Szmrecsányi Miklós és Szohner Antal min. osztálytanácsosok, Ráth György kir. tanácselnök, Radisich Jenő az iparmüvészeti muzeum és Fittler Kamill az iparmüvészeti iskola igazgatója, dr. Czobor Béla, dr. Szendrey János, Rózsavölgyi Gyula főv. tanácsnok, Rudnay Béla főkapitány, Gelléri Mór és dr. Kovács Gyula kir. tanácsosok, Benczur Gyula, Strobl Alajos, Kallós Ede, Stettka Gyula, Jendrassik Jenő, Morelli Gusztáv, Kádár Gábor, Rippl-Rónay József, Erődi Béla, Pohl Ferencz ker. elöljáró, dr. Tolnay Lajos és Hindy Kálmán főv. biz. tagok, Lipcsey József, az iparmüvészeti muzeum titkára, a tudományegyetem és a müegyetem tanácsa, az iparmüvészeti iskola tanári kara, valamint az összes növendékek, a kik az emeleti folyosón állottak. Ott voltak továbbá Lobkovitz herczeg hadtestparancsnok, Förinyák lovassági tábornok, honvédségi adlátus, Ronkoczy György, Bernolák és Török altábornagyok, Csesznák és Durman tábornokok, számos tiszt kiséretében.

A nagy csarnok emeleti ülőhelyeit előkelő hölgyközönség foglalta el, igy ott voltak Wlassics Gyuláné, Dániel Ernőné, Berzeviczy Albertné, Rudnay Béláné, Radisich Jenőné, Pártos Gyuláné stb.

Néhány perczczel 11 óra előtt két udvari kocsi robogott a palota elé. Az egyikből a király szállt ki gróf *Paar* Ede főhadsegéddel s a másikból *Koburg Fülöp* herczeg a szárnysegédével. Lelkes éljenzés fogadta a királyt, a ki katonás üdvözlés után a meghivott urak sorfala közt a nagy csarnokba ment, melynek közepén izléses vörös bársony emelvény állt, a hátsó részén a király mellszobrával, melyet délszaki növények öveztek. A király az emelvényre lépett s ekkor előállt Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter s a következő beszéddel üdvözölte a királyt.

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk!

Nagy történelmi évfordulónk kimagasló ünnepeinek nemcsak fényét, de melegét is felségednek legmagasabb jelenléte, nemzetünk örömével és lelkesedésével összeforrt fenkelt fejedelmi együttérzése adta meg. (Éljen a király! Hosszas éljenzés.)

Hü népének áldása kiséri ezért is felséged minden lépését és ma, midőn felséged legmagasabb jelenlétében a sorrendben utolsó ezredéves ünnepünkre gyültünk össze, legyen szabad az egész nemzet szive és lelke hő vágyát kifejezni, midőn hódolatteljes hálánkat a trón elé visszük azért a fáradságot nem ismerő legkegyelmesebb gondos figyelemért, melylyel felséged nemzeti ünnepeinket örökké maradandó hatásuakká tette. (Szünni nem akaró éljenzés.)

Ily el nem muló hatás sugárzik felséged mai legmagasabb megjelenéséből a magyar müvészeti iparra is.

Az épület külső diszével és nagy arányaival mintegy monumentális tanuságot kivántunk tenni a magyar iparmüvészet müvelődési és közgazdasági fontossága és az eddiginél nagyobb stilben megvalósitandó fejlesztése mellett.

Muzeumot és iskolát szerves kapcsolatba hoztuk, hogy együttesen az életre legélénkebb kihatással legyenek és felvirágoztassák az igazi versenyképes, a finom müizlést terjesztő és a közvagyonosodást előmozditó magyar müvészeti ipart.

Azt a müvészeti ipart, mely nem utánzatban emészti fel erejét, de a mely eredeti, önálló, értékes alkotásokkal vivja ki a nemzetközi müvészeti ipar elismerését is.

Ezért e diszes épület nemcsak a már meglevő intézmények: az iparmüvészeti muzeum és iskola czélszerü elhelyezésére szolgál, de hatalmas arányaival egy egész iparmüvészeti programmot kiván jelenteni. Programmot, melyet minden tényezőnek, törvényhozásnak, kormánynak, de főleg ez intézmények vezetőinek, tanitóinak és tanitványainak becsületesen be is kell váltaniok.

És be is fogják váltani, mert nemcsak e monumentális alkotás fogja szünet nélkül ékesszólóan követelni, hogy a magyar müvészeti ipar minden tényezője teljesitse kötelességét és igazolja a reményt, melyet a csarnokhoz a nemzet füzött, de felségednek a mai ünnepélyes felavatásban való részvétele soha el nem mulólag a csarnokba varázsolja a kötelességteljesités legmagasztosabb példányképét és ez mint áldás lebeg a magyar müvészeti ipar jövő utjai fölött. (Éljenzés.)

Adja a gondviselés, hogy az áldás gyümölcseiben sokáig és sok öröme teljen a mi hőn szeretett urunknak, királyunknak! Eljen a király! (Hosszantartó éljenzés.)

A zajos éljenzés után, mely e szavakat követte, a király érczes hangon felolvasta válaszát.

Áthatva a müvészeti iparnak müvelődési és közgazdasági fontosságától, megelégedéssel láttam e diszes épület emelkedését és örömmel jöttem annak felavatásához.

Nem kétlem, hogy mindazok, a kik az itt kitüzött czélok elérésére közremüködni hivatvák, teljes buzgósággal és odaadással fogják teljesiteni feladatukat, a magyar iparmüvészet minél nagyobb fejlesztésére és a finomabb müizlés terjesztése által az általános müveltség előmozditására, mely törekvés valóban mindenkor örömömre szolgáland.

A király szavait követő lelkes éljenzés után Wlassics miniszter engedelmet kért tőle, hogy *Zsilinszky* Mihály államtitkár felolvashassa a palota zárókövébe szánt okmányt. A király udvarias kézmozdulat kiséretében mondta: «*Kérem!*» Erre *Zsilinszky* államtitkár felolvasta az okmányt, mely igy szól:

«Mi első Ferencz József, isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb. Magyarország apostoli királya — őszinte örömmel jelentünk meg a mai napon az iparmüvészeti muzeum és iskola fényes palotájában, zárókövének ünnepélyes letétele végett, hogy ez épületet, mely a hazai épitőmüvészetnek, a magyar állam fennállásának ezredik évfordulóján befejezett egyik kiváló alkotása, áldásthozó közmüvelődési rendeltetésének átadjuk. E hatalmas épület maradandó tanusága lesz annak, hogy kedvelt Magyarországunk ezeréves multjából meritve jövő nagysága iránti bizalmát, a mivelődés és haladás utján, a nemzeti munkásság szinvonalának folytonos emelésére törekszik, az általános izlést nemesitő intézményekre forditott nagy áldozatokkal. Honoljon e termekben a hazafias és lelkes törekvésnek lankadatlan szelleme s fokozza a müvészetnek termékenyitő befolyását a magyar ipar felvirágzására. Adja a mindenható, hogy az itt felhalmozott becses mintákból s az itt kiképzett ifjak szorgalmából müvészi iparunk magas fejlettségének és ezer éves szeretett hazánk jólétének gazdag forrása fakadjon. Kelt Budapest, székes fővárosunkban, ezernyolczszázkilenczvenhatodik évi október hó huszonötödik napján.

A király az asztal mellé ült, melyen remek majolika irókészlet volt elhelyezve s az okmány alá irta nevét: *Ferencz József.* Ezután a király az előcsarnokba ment, melynek bal falazatában elhelyezték a zárókövet s ennek üregébe tették a diszes bronz-tokba zárt okmányt. A zárólap elhelyezése után a király ezüst kőmives-kanállal czementvakolatot tett a zárókőre, majd pedig három kalapácsütést egy ezüst kalapácscsal. A király után Koburg Fülöp herczeg s a többi előkelőség is megtette a szokásos három kalapácsütést. A zárókő fölé diszes márványkövet illesztettek a falba. E szertartás után a király visszatért a nagy csarnokba, hol bemutatták neki az uj palota épitőit: Lechner Ödön és Pártos Gyula müépitészeket, Wellisch Gyula és Wellisch Sándor épitőmestereket, a kiktől a király részletesen tudakozódott az épités felől s a nyert felvilágositások után megjegyezte:

— *Az épület igen sikerült, különösen a nagy csarnok igen szép.*

Bemutatták még az épitő-bizottság tagjait: Ráth Györgyöt, Szalay Imrét, Czigler Győzőt, Radisich Jenőt, Fittler Kamillt, valamint az épitésnél közremüködő vállalkozókat. Ezután megnézte a muzeum kiállitott tárgyait, a gyönyörü majolika- és fayence-edényeket, az ötvös-müveket és régi magyar himzéseket. Majd az iskolai növendékek lelkes éljenzése közben bejárta a király az iparmüvészeti iskola emeleti termeit.

Délre járt, mire a király befejezte körutját s a látottak fölött legteljesebb elismerését fejezte ki a közoktatásügyi miniszternek. Egyben a király a felajánlott remek irókészletet, melyet az okmány aláirásakor használt, a muzeumnak ajándékozta. Tizenkét óra volt, mikor a király a jelenvoltak s a nagy közönség lelkes éljenzése mellett távozott az uj muzeumból, melyet a nagy közönség számára rögtön megnyitottak

—

— *A czár Darmstadtban.* Az orosz *czár*, *Sergius* nagyherczeg és a *hesszeni nagyherczeg* — mint Darmstadtból táviratozzák — tegnap délután meglátogatták a 115. testőrezred kaszinóját. Az orosz czár később az ott időző fejedelmi személyiségekkel az operába ment és jelenvolt a „Tanhäuser“ előadásán.

— **Mária Dorottya főherczegnő esküvője.** Az orleánsi herczegnek Mária Dorottya főherczegnővel való esküvőjén az egész royalista Francziaország jelen fog lenni. Az ünnepi programm már végleg meg van állapitva. Hosszas tanácskozások eredménye, mert elvégre nem lehetett szem elől téveszteni, hogy a franczia trón pretendenséről van szó, a ki a velünk barátságos köztársaság összeomlását jósolta meg proklamáczióiban. Jóllehet az idő már nagyon is előrehaladt, az ünnepélyeket mégis a schönbrunni kastélyban fogják megtartani. A családi ebéden a diplomácziai testület is jelen lesz, a nélkül azonban, hogy az eljegyzésnek ezzel politikai szinezetet adnának. Erre vall az a körülmény is, hogy a nagykövetek közül csak azokat hivják meg, a kiknek uralkodói az eljegyzésen jelen lesznek. Igy meghivást kapott a portugal nagykövet, mert a portugál királyné (az orleánsi herczeg nővére) férjével együtt fog megjelenni, *Nigra* gróf olasz nagykövet, az aostai herczeg tiszteletére, továbbá a bajor követ, királynénk legifjabb testvére, az alençoni herczegnő tiszteletére. Jelen lesznek az orleansi királyi házból az összes nagykoru főherczegek és főherczegnők, azonkivül az orleánsi herczeg fiatalabb nővérei, a kik közül *Izabella* herczegnő tizennyolcz éves, *Luiza* herczegnő tizennégy éves és a *montpensier* herczeg tizenkét éves. A nemoursi herczeg két unokája, *Czartoryszki* Adam és Mitold herczeg is jelen lesz. A család doyenjeként *Klementina*, koburgi herczegasszony fog szerepelni, a ki a jövő junius hónapban tölti be életének nyolczvanadik esztendejét. Ő a vőlegény nagynénje és egyuttal a mennyasszony nagyanyja is. A vőlegény tanui lesz a *chartresi* és az *aumalei* herczeg. A legitimisták, az orleánsi herczeg nagy örömére, szokatlanul nagy számban akartak az eredetileg Budapestre tervezett esküvőn megjelenni, de mikor, a polgári házasság elkerülése végett, a családi tanács az esküvő helyéül Bécset állapitotta meg, a legitimisták nagy részének le kellett mondani a tervről, mert az orleánsi herczeg értésükre adta, hogy most már nem József főherczeg, hanem az osztrák császár az, a ki a meghivásokat kibocsátja. Kárpótlásul megigérte azonban az orleánsi herczeg, hogy nászutazának első állomásán maga köré fogja gyüjteni barátait, hogy őket ifju nejének bemutathassa. A szerepvivők azonban, mindenesetre kis számban, az esküvőre is kaptak meghivást. Ezek között vannak a Gaulois szerint mindenekelőtt azok. a kik az orleánsi herczeg szorosabb udvartartásához tartoznak, továbbá *Uzés* és *Luyues* herczegnő, La *Trémoille Brissac*, *Rohan*, *Doudaville*, *Noailles* és *Audiffret-Pasquier* herczegek feleségestől, *Broghé* herczege, gróf *d'Haussonville*, *Vogué* márki, gróf *Gautier* de Charnacé, a Jeunesse royalista elnöke. *Gibert* a «Fehér szegfü» elnöke, *d'Harcourt* marki, a bordeauxi royalista comité elnöke, *Fezensac* herczeg és még sokan a polgári osztály köréből. Különös és szokatlan szinezetet ad e fejedelmi esküvő külsejének az a körülmény, hogy ugy a vőlegény, mint a részéről megjelenő férfivendégek kivétel nélkül frakkban lesznek, a mi mindenesetre érdekes ellentét lesz a csillogó egyenruhákban pompázó katonai, magyar és osztrák notabilitásokkal szemben. Egyedül az alençoni herczeg fia, a vendomi herczeg lesz egyenruhában, mert, mint a 12. számu osztrák-magyar dragonyos ezred főhadnagya, frakkban meg nem jelenhet.

— **A reformáczió emléke.** A budapesti reformátusok tegnap délelőtt egyházi ünnepélylyel ülték meg a reformáczió emlékét. A kálvin-téri templomban, a melyet a hivők egészen megtöltöttek, *Fábián* Dénes segédlelkész mondott nagyhatásu, szép beszédet, a melyben a reformáczió küzdelmeire, az üldöztetésekre és az ezek eltürésében nyilvánult erős hitre vetett visszapillantást. A beszédet emelkedett hangu imával fejezte be.

— **Az erkölcsös rendőrség.** Páris városa bizonyára nem az erény révén a leghiresebb; de rendőrsége kétségtelenül arra aspirál, hogy a világ legerényesebb rendőrsége legyen. Ez magyarázza meg azt a szigoru rendeletet, melylyel legutóbb nagy konsternáczióba hozta az összes párisi szállodásokat, nagy büntetés terhe alatt megtiltva, hogy a «huszonegy éven alul levő fiatal embereknek és leányoknak», ha együtt jönnek, szállást adjanak. Minthogy sok nászutazó fiatal asszony van, a ki még nem mult huszonegy éves és Párist látni szeretné, tanácsoljuk, mondjanak le szándékukról és halasszák el az utazást, mert nem kapnak szállást, — kivéve, ha magukkal viszik a házassági bizonyitványt.

— **Az öngyilkos hagyatéka.** A mult nyáron egy *Lejo* Lili nevü fiatal énekesnő Bécsből Milanóba ment vendégszerepelni. Nagy sikereket aratott, szépségével pedig egy ott időző *Giesztor* Leo nevü fiatal orosz nemest annyira megigézett, hogy házassági ajánlatot tett neki. Mikor Lejo kisasszony visszautasitotta, a hevesvérü orosz a lányt azzal fenyegette, hogy ha nem lesz az övé, őt és magát is agyonlövi. Ismételt visszautasitásra a lányt fel is kereste a lakásán, a hol fegyverrel fenyegette. A megrémült énekesnő még idején elmenekült, de a szerelmes ifju ott helyszinén agyonlőtte magát. Végzetes tettének elkövetése előtt végrendeletet irt, mely szerint összes vagyonát az ugyanakkor Milanóban időző *Brunner* Malvin énekesnőre hagyta, a ki szerinte Lejo kisasszony után a legtehetségesebb milanói énekesnő. A végrendeletet Giesztor rokonai megtámadták, de az országi első itélő forum a Brunner kisasszony javára döntött. Oroszországban érdeklődéssel várják a felsőbb biróságok itéletét.

— **Három természetes dolog.** A kvekerek szektája tudvalevőleg szereti, ha nők lépnek a szószékre, hogy istenes dolgokról prédikáljanak. Ilyen nőszónok nemrég a következő naiv dolgot mondta: «Három dolog van, a mi csodálkozással tölt el. Az egyik az, hogy miért oly balgák a gyermekek és kövekkel veregetik le a gyümölcsöt a fáról? Hisz tudhatnák, hogy a gyümölcs, ha megérik, magától hullik le. A második az, hogy miért oly balgák a férfiak és a háboruba mennek, hogy egymást leöldössék? Hisz tudhatnák, hogy háboru nélkül is meg fognak halni. A harmadik az, hogy miért oly balgák az ifjak, hogy leányok után futkosnak? Hisz tudhatnák, hogy ha ezt nem tennék, a leányok szaladgálnának ö utánok.

— **Az idegenforgalom.** A fővárosba tegnap összesen 14.021 idegen érkezett a vasutakon. És pedig a keleti pályaudvaron 7440, a nyugatin 5741, a délin 840. Elutazott a fővárosból összesen 15.257 ember, a keleti pályaudvaron 8181, a nyugatin 6392, a délin 684.

—

= **Munkásgyülések.** Vasárnap délelőttre a budapesti munkások népgyülést hirdettek a Kálvária-tér és Illés-utcza sarkán levő kávéházba, de miután nagyon kevesen jelentek meg, nem tartották meg. Ugyancsak ezért nem tartották meg a kádárok is gyülésüket, a mely a Baross-utczába lett volna.

= *Halálos elgázolás.* Ma éjjel 12 óra tájban az ujpest—rákospalotai villamosvasut állomáshelyén egy beérkező villamos kocsi egy arra haladó embert oly szerencsétlenül ütött el, hogy az holtan maradt a sinek közt. Az áldozat kilétét eddig nem sikerült megtudni. A vizsgálatot megindították, hogy a szerencsétlenség kinek a hibájából történt.

= **Mulatás közben.** Vasárnap este 8 órakor a Szabolcs-utczai Róth-féle korcsmában az egyik asztalnál együtt mulattak *Hojcsek* Szabala és *Pataky* Mihály napszámosok. E közben vitatkozásba elegyedtek s Hojcsek oly erővel vágott egy sörös korsót társa fejéhez, hogy azt életveszélyes sérüléssel szállitották a Rókuskórházba.

= **Furfangos szélhámos.** A rendőrség most egy furfangos szélhámost köröztet, a ki azonban nyomtalanul eltünt. *Ledniczky* Márton zöldfa-utcza 44. számu házban levő irodájába e napokban egy urias kinézésü középkoru férfi jelent meg s magát *Bergl* Sándor földbirtokosnak mutatva be, *Straszburger* Antal csengődi földbirtokostól, az ügyvéd egyik ügyfelétől névjegyet adott át, a melynek hátlapján az 250 forintot kér Ledniczkytől. Az ügyvéd gyanakodás nélkül kifizette a kért összeget. Tegnap este azután találkozott Straszburgerrel s megemlitette neki, hogy kérését szivesen teljesitette. A földbirtokos meglepetve hallotta a dolgot, mert nemcsak senkitől nem kért pénzt, hanem az ügyvédnek egyáltalán nem is irt. A furfangos csaló ellen nyomban megtették a följelentést.

= **Az ujpesti dráma.** Vasárnapra virradóra késő éjjel, mint mar megirtuk, véres szerelmi dráma történt Ujpesten. A Lőrincz-utcza 18. szám alatt levő nyilvános házban egy alig 22 éves fiatal ember *Varga* István lóápoló lelőtte kedvesét, *Stoff* Paulinát, mert a köztük levő viszony mind türhettlenebbé kezdett válni. A fiatal ember ezután magát akarta agyonlőni, de revolvere csütörtököt mondott s a támadt zavarban az ablakon át elmenekült. A merénylőt a rendőrség tegnap délelőtt a Teleky-téren egy vendéglőben elfogta. Az ő és a házbelieknek vallomása szerint az eset részletei a következők:

Varga ez év elején ismerkedett meg Stoff Paulinával, a ki ismeretségük kezdetén cselédleány volt. Szeptemberig tartott viszonyuk, akkor Varga betegeskedése miatt hazament szüleihez Somogyba. Október első napjaiban ujra feljött a fővárosba és kedvesével, a ki időközben egy nyilvános ház lakója lett, végleg szakitani akart. A leány azonban minduntalan utána járt, ugy, hogy e miatt Varga több állását kénytelen volt odahagyni. Ez és az a körülmény, hogy a leány minduntalan pénzért zaklatta, végre annyira elkeseritette, hogy tegnapelőtt revolvert vett azzal a szándékkal, hogy magát és a leányt agyonlövi. Tegnap este el is ment az Lőrincz-utczai nyilvános házba, a hol kedvesével egy ideig beszélgetett, közben megmutatta neki a revolvert, sőt kedvese kezébe is adta, megmondván neki szándékát, hogy miután nagyon el van keseredve, azzal önmagát és a leányt is agyonlövi. Kedvese beleegyezett, hogy együtt haljanak meg s ekkor Varga minden további szó nélkül mellbe lőtte a leányt, a ki eszméletlenül esett össze. Ezután önmaga ellen forditotta a fegyvert, de az csütörtököt mondott s második lövésre már nem volt ideje, mert a fegyverdurranásra többen a szobába siettek. Varga ezt látva, az ablakon át kiugorva, elmenekült. Egy korcsmában iddogálás közben akaetak reá a rendőrség emberei. A leányt a gróf Károlyi-féle kórházba vitték s az orvosok biznak fölgyógyulásához.

= **Rendőri intézkedések halottak napjára.** A közelgő mindszentek és halottak napjára a főkapitány a rend fenntartása érdekében rendeletet adott ki, a mely szerint a temetők november 1-én és 2-án reggel 7 órától este 7 óráig lesznek nyitva. Testületek és egyesületek csak délután 3 óráig vonulhatnak ki a temetőbe. A kerepesi uti temetőben a gyászünnepélyek alkalmával a közönség bármelyik kapun mehet és jöhet, november 1-én délután 3-tól 5 óráig azonban csak az első és harmadik kapun lehet bemenni és a második, harmadik kapun kijönni. Áruló-sátrakat a járdán nem szabad fölállitani. Kocsik csak délelőtt tizenkét óráig mehetnek be és délután egy órakor a temetőből el kell távozniok. Kivételek a halottas kocsik és a halottas menethez tartozó kocsik. A kocsikkal az első és harmadik kapun kell bemenni, a másodikon és a harmadikon kijönni. A kocsik csak a kerepesi-uton a Baross-utcza felől jöhetnek a temetőhöz. A teherkocsiközlekedés elől a köztemető-utat november elsején és másodikán reggel 9-től a temető zártáig a rendőrség elzárja. A X. kerületi uj temetőnél várakozó kocsik a menedékház előtti téren tartózkodhatnak. Koszorukat és egyéb tárgyakat a vendéglő előtti téren, esetleg a vasut mentében szabad csak árulni. A ki e rendelkezéseket megszegi, 100 frtig terjedhető pénzbirsággal sujtják.

= **Halálos végü verekedés.** Az éjjel a Lajos-utcza 88. számu házban történt halálos végü verekedés tetteseit ma hallgatták ki. *Palis* István napszámos lakásán együtt mulatott három társával, *Richter* György. *Vreczkó* András és *Drechsler* Ádám napszámosokkal. Egy ideig békésen iddogáltak, de azután összevesztek s kést rántva egymásnak mentek s a veszekedésnek Vreczkó András esett áldozatul, a ki nyolcz szurástól találva esett össze s néhány percz mulva meghalt. A többiek is kaptak egy-egy késszurást, de csak könnyebben sebesültek meg. A rendőrség Palist, Richtert és Drechslert letartóztatta. Hármuk közül csak Drechsler ismeri be, hogy ő megszurta Vreczkát. A rendőrség folytatja a vizsgálatot, hogy a három közül ki ejtette a halálos sebet Vreczkán. Az agyonszurt ember holttestét bevitték a bonczoló intézetbe.

= **Eltünt idegen.** A Royal-szállodában e hó 13-án *Harrison* Alfréd angol utazó szállt meg s szombat este óta nyoma veszett. Málhái hátramaradtak a szállodában. A rendőrség nyomozást inditott az eltünt idegen után.

= **Tettenért betörő.** *Klimkó* István kuriai biró király-utcza 102. szám alatti lakásába tegnap este egy ismeretlen ember be akart törni. Az egyik lakó, Willersdorfer Károlyné azonban észrevette és lármát csapott, mire a betörő menekülni igyekezett. Obsenmayer Károly házmester azonban a kapu alatt utólérte és bevitte a kapitánysághoz. Ott kiderült, hogy a betörő *Wagner* Ignácz harmincz éves budapesti születésü lakatos, a ki már több évet töltött fogházban különböző betörések miatt.

= **Letartóztatott sikkasztó.** A rendőrség tegnap délelőtt letartóztatta *Fischer* Zsigmondot, a magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság dubrovicziai ügynökét, a ki az állomás pénztárából 148 forintot, 969 dinárt és [illegible] elsikkasztott s azután megszökött. Fischer [illegible] s azzal védekezik, hogy a kártyaszenvedélye [illegible] bünös utra.

= A képviselőválasztásokhoz szükséges **zászlókat, tollakat** stb. legszebben és jutányosan késziti *Sigmund József* Budapest, IV. Városház-utcza 4. Viszontelárusitóknak tetemes engedmény biztosittatik.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Magyar kir. operaház.** *Larizzi* Vincenzo eredetileg három estére tervezett vendégszereplését tegnap megtoldotta egygyel s a «Hugonották»-ban Raoult énekelte, ép oly közepes sikerrel, mint előbbi szerepeit. Megjelenése nélkülözte az előkelő franczia lovag elegancziáját, mozdulatai szögletesek, játéka szintelen volt s bár szerepét jólesö zenei biztossággal és itt-ott szép előadással énekelte végig, hangjának fogyatkozásai tompa pianói, tegnap különösen bántottak. E hibáit kevés alkalma volt leghatalmasabb fegyvereivel: dinamikai hanghatásokkal és szenvedélyes kitörésekkel ellensulyozni, s férfias, érczes mellhangjai csak ritkán törhettek elő a mezzavocék homályos bizonytalanságából. Igy a külső hatás is nagyon langyos volt s a legtöbb és legőszintébb taps az első felvonás románcza után hangzott fel, melyet sok kifejezéssel adott elő. Valois Margitot *Ábrányiné* adta. Fogyatékos gégetechnikájával sehogysem győzte le ennek a par excellencze koloraturszerepnek nehézségeit. A gyöngyöző trilla oly istenadomány, melyet szorgalommal nem lehet pótolni, s igy a müvésznőnek be kell érnie azokkal a szép sikerekkel, melyeket mint szubrett arat. *Vasquez* grófné kitünő Valentinjét és *Ney* széphangu Marceljét már számtalanszor méltattuk. Közönség szép számmal volt. (*f. k.*)

SPORT.

— **Bécsi lóversenyek.** A bécsi októberi lóversenymeeting ötödik napja következő eredménynyel végződött:

I. *Gátverseny.* 2800 korona. Távolság 2800 méter. Mr. Silton 3é. p. m. *Morny* öt hoszszal könnyen első; herczeg Taxis M. 3é. stp. m. Clarion második, két hoszszal Leoncavallo harmadik; aztán Marquis, Gretchen, Vertinquette, Kominak. Totalizatőr: 5:12. Helyrefogadások: I. 25:36, II. 25:52, III. 25:62.

II. *Pity the blind verseny.* 6800 kor. 2 évesek. 1200 m. Gr. Wenckheim D. pk. *Panzerechse* háromnegyed hoszszal biztosan első, báró Üchtritz Zs. sga m. Aga 2-dik, 2 és fél hoszszal Igaz 3-dik, aztán Wette nicht, Szolgabiró, Contra, Margosza, Ronacher. Totalizatőr 5:49. Helyrefogadások: I. 25:60, II. 25:53, III. 25:68.

III. *Handicap.* 2800 korona. 3é. és id. lov. 1000 méter. Gr. Batthyány E. 5é. sga m. *Álmos* félhoszszal biztosan első, Wahrmann R. 5é. pm. Demetrius 2-dik, félhoszszal Nevermind 3-dik, aztán Pardon. Totalizatőr 5:19. Helyrefogadások: I. 25:44, II. 25:34.

IV. *Henckel-Memorial.* 24.000 korona. 2é. Távolság 1200 méter. Péchy Andor pm. *Destillateur* heves küzdelem után fejhoszszal első, báró Springer Gáspár pm. Or-dur második, nyakhoszszal Tip-Top harmadik, aztán Sporn, Akka, L'Astro, Heggedevancote. Totalizatőr: 5:66. Helyrefogadások: I. 25:52, II. 25:42, III. 25:34.

V. *Eladó akadályverseny.* 2800 korona. Távolság 4000 méter. Krausz L. 4é. sga k. *Irénke* 5 hoszszal igen könnyen első, gróf Erdődy S. 4é. pm. Isabey második, 8 h. hátrább Prior harmadik, aztán Jonathan. Totalizatőr: 5:7. Helyrefogadások: I. 25:31, II. 25:36.

VI. *Handicap.* 2800 korona. 2 éveseknek. 1600 méter. Báró Königswarter H. pm. *Stüssi vadász* másfél hoszszal könnyen első, Chernel Gy. sga mén Palócz második, másfél hoszszal Pagat harmadik; aztán Ginger, Köpé, Jodpore, Formosa, Hygiea, Gagnante. Totalizatőr 5:43. Helyrefogadások I. 25:58, II. 25:48, III. 25:51.

VII. *Eladóverseny.* 2800 korona. 1300 méter. Gróf Forgách L. 3é. pk. *Párta* küzdelem után nyakhoszszal első, Mr. Silton 5é. sga k. Grisette második, három hoszszal Thury harmadik; aztán Tant mieux, Riki. Totalizatőr 5:10. Helyrefogadások 25:34, II. 25:43.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **Ingatlanok forgalma.** A lefolyt héten a következő ingatlanok kerültek átiratás alá: *a pesti oldalon:* Burián Sándorné szül. Ludwig Anna, jelenleg férj. Schindler Károlyné X. kerület Ó-hegyen fekvő 7947—48—2. hr. sr. telke 3369 frtért Horváth Mór és Augner Edére, Paul Lajosné X. kerület felső-rákosi réteken fekvő 7599—10. hr. sz. telke 1050 frtért Starehorszky József és nejére, özv. Waldauer Józsefné V. kerület váczi-ut 20. számu házának 20/24 része 60.000 forintért Breitenfeld Ignáczra, Pullmann Antal VIII. kerület Conti-utcza 9. számu házának 1/5 része 1100 forintért Pullmann Károlyra, Mathern Adolf VI. kerület aradi-utcza 66. sz. háza 30.000 frtért Stierend Antal és nejére, Lindenbaum Mór VI. kerület Bulyovszky-utcza 30. sz. háza 22.330 frtért Salz Dávid és nejére, Hufnagel János IX. kerület mester-utcza 32. sz. háza dr. Springer Ferenczre, Taussig Pálné VII. kerület István-ut 6. sz. háza 26.000 frtért Szklenszky Ilonára, Horváth János és neje X. kerület ó-hegyen fekvő 8019—12. sz. telke 1425 frtért Fried Vilmos és nejére, Hunderap Niels VI. kerület Alsó-Rákoson fekvő 1959—61. sz. telke 8800 frtért Tóth András és nejére. *A budai* oldalon: Budai ág. ev. egyház I. ker. vár, uri-utcza 4. sz. háza 38.000 frtért dr. Zorn Vilmos és nejére, Bittermann István I. ker. naphegyen fekvő 10947—3. 4. sz. telke 27.000 frtért az egyesült Bpest fővárosi takarékpénztárra, Lövy Antal I. ker. Krisztinaváros, alkotás-utcza 23. és 12. sz. házai 15.000 frtért Gutwillig Józsefre, Vuk Gyuláné I. ker. istenhegyen fekvő 7187—1., 2., 3., 4. sz. telkének 1/2 része kisk. Vuk Mihály és testvéreire (örökség), Horváth Rozália III. ker. ujlak, bécsi-ut 32/a. sz. házának 1/2 része 1350 frtért Milley István és nejére, Schmelhegger János I. ker. Attila-utcza 85. sz. házának 1/5 része kk. Schmelhegger Emil és testvéreire (örökség), Wirth Antal és neje III. ker. ujlak, üröm-utcza 12. sz. háza 4300 frtért Diera Jakab és nejére, Gürsch Ferencz és testvérei I. ker. naphegyen fekvő 10998—99/a. sz. telke 30.000 frtért dr. Frimm Jakab és nejére. Boschán Márk és neje III. kültelek 1575—76. sz. telke 12.000 frtért Kuttán Károly és nejére, Vogl György III. k. kórház-utcza 31. sz. házának 1/4 része 1075 frtért Jentaschka Frigyesnére, kk. Jedlicska Hermin és testvérei III. ker. kültelek 1575/76. sz. telkének fele része 5150 frtért Boschán Márk és nejére, Stróhberger György III. ker. Szentendrei-utcza 12. sz. háza Stróhberger Györgynére (ajándék), kk. Karl Anna III. ker. kültelek 5839—41. sz. telkének 3/20 része Prosz Györgyné és érdektársaira, Mittel Venczel III. ker. kisczelli-utcza 22—24. sz. házai Müller József és Istvánra (örökség), ugyanannak III. ker. kültelek 3138. sz. telke Müllet Józsefre (örökség), ugyanannak kültelek 3825/1 3823/2. sz. telke ugyanarra (örökség), Ugyanannak III. ker. kültelek 4808—4812. sz. telke ugyanarra (örökség), ugyanannak III. ker. kültelek 6283. sz. telke ugyanarra (örökség), ugyanannak III. ker. kültelek 4013/1. sz. telke Müller Istvánra (örökség), ugyanannak III. ker. kültelek 4013/2. sz. telke Müller Istvánra (örökség.)

HÁZASSÁG.

— **Eljegyzés.** *Szabadi* Béla magánhivatalnok eljegyezte *Lueff* Lujzát, *Lueff* Sándor helybeli illatszerész leányát.

GYÁSZROVAT.

Dombrowski lovag galicziai tartománygyülési képviselő, a galicziai földhitelegylet és krakói kölcsönös biztositótársaság elnöke meghalt Lembergben.

TÁVIRATOK.

Innsbruck, okt. 25. A villazzano—soncegnoi vasutvonalon gátcsuszamlás következtében forgalomzavar állott be. A forgalmat azonban átszállással tartják fenn.

Berlin, okt. 25. A Nordd. Allg. Ztg. azt irja, hogy tévedésen alapszik a Hamburger Correspondenznek az a feltevése, hogy báró *Marschall* nyilatkozattal meg fogja állapitani, hogy az orosz czár boroszlói tosztjának helytelen szövegezése nehány tudósitónak hibája következtében támadt. Báró Marschallt a Lützow és Leckert ellen inditott ügyben mint tanut fogják kihallgatni és ott vallomást fog tenni. Nem szokásos, sem meg nem engedhető, hogy valamely birói eljárás menetét nyilvános kijelentésekkel befolyásolják.

Albi, okt. 25. Ma nyitották meg a Carmauxban sztrájkolt munkások által nyilvános aláirás segitségével épitett üveggyárat, melyet a munkások fognak vezetni és üzemben tartani. A megnyitáson *Rochefort* és a szocziális-párt több vezére volt jelen. A megnyitás előtt 800 teritékü bankét volt. *Laudrin* a párisi községtanács alelnöke, Páris városának üdvözletét hozta a munkások részére. Rochefort mondott rövid beszédet.

Lille, okt. 25. *Faidberbe* tábornok emlékére emelt szobor leleplezésénél a hadügyminiszter beszédet mondott, melyben kijelentette, hogy a francziák pártkülönbség nélkül tisztelik a hős emlékét. A csapatok ezután elvonultak a szobor előtt, mire a roppant néptömeg lelkes örömkiáltásokba tört ki.

Hága, okt. 25. *Vilma* királyné ma járult először az urvacsorához a régens királyné, az udvari méltóságok, a hatóságok és nagyszámu közönség jelenlétében. *Hahnka* tábornok, ki Vilmos császártól ajándékot hoz a királynénak, ide érkezett. A tábornok, kit a pályaudvaron hivatalosan fogadtak, a királyi palotába szállott.

Róma, okt. 25. A nápolyi herczeg és neje ma délelőtt 10 órakor meglátogatták a Pantheont és Viktor Emánuel király sirjára élő virágokból pompás koszorut helyeztek. A herczegi párt *Gianturco* közoktatási miniszter, a prefektus, az elnökség főbb hivatalnokai és a hadastyánegyletek fogadták. A herczeg és a herczegnő az emlékkönyvbe beirták neveiket. A herczegi pár ugy érkezésekor, mint távozásakor a nagy számban egybegyült közönség lelkesült ovációban részesitette.

Grosseto, okt. 25. Hivatalosan megerősik, hogy *Tiburzi* rablót a karabinierikkel történt öszszeütközése alkalmával megölték. A karabinierik a belügyminiszteriumtól gazdag jutalmat fognak kapni.

Belgrád, okt. 25. A montenegrói fejedelem Ilona herczegnőnek a nápolyi herczeggel való menyegzője alkalmából tegnap üdvözölték a király, a skupstina és a kormány nevében a miniszterelnök. A skupstina az olasz királyt is üdvözölte. — Garaschanin a tegnapi esti vonattal ide érkezett. A pályaudvarban a miniszterelnök, több miniszter, a skupstina haladópártja és számos barátja fogadták.

Szófia, okt. 25. Mint a „Progress“ jelenti, Stoilov miniszterelnök legközelebb körutat tesz az ország belsejében és ez alkalommal kifejti a kormány programmját. Hasonló czélból több más miniszter is ellátogat néhány vidéki városba.

Pétervár, okt. 25. A „Novoje Vremja“ örömmel üdvözli egy szláv herczegnőnek az olasz királyi családba való belépését és az olasz trónörököst Oroszország őszinte hivének mondja, a mi azt jelenti, hogy Olaszország és Francziaország között a szivélyes viszony utját egyengetik.

A közönség köréből.

28852

The Continental Bodega Company Budapest.

Spanyol és portugal orvosi és asztali borok. Kimérés hordóból. Kossuth-Lajos és Uj-világ-utcza sarkán, az országos kaszinóval szemben.

KÖZGAZDASÁG.

Bécs, okt. 25. Az államvasutak összes vonalain és az állam által kezelt magán vasutakon szeptember havában 411.949 utassal szállitottak kevesebbet, mint az előző év hasonló szakában. A személyforgalmi bevételek 410.631 frttal maradnak a mult évi mögött. A teherszállitásnál 300.071 tonnaszaporodás 780.777 frt bevételi többlet mutatkozik, ugy hogy az összes bevételi többlet 370.146 frt, 1896. január 1-től szeptember végéig a pénzügyi összeredmény 3,951.194 frt.

Napirend: 1896. október 26.

Naptár: Hétfő, október 26. Róm kath. Dömötör. — Prot.: Dömötör. — Görög-orosz: (október 14.) Paraszkeve. — Zsidó: March. 19. — Nap kel: 6 óra 21 perczkor, nyugszik: 4 óra 34 perczkor. — Hold kel: 7 óra 6 perczkor délután, nyugszik: 12 órakor délben.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 3 órakor.
A pénzügyminiszter fogad délután 3 órakor.
A horvát miniszter fogad délelőtt 11 órától d. u. 1-ig.
Legfelsőbb kihallgatás a kir. palotában d. e. 10 órakor.
A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor az uj városházán.
A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.
A magy. tud. akadémia összes ülése d. u. 5 órakor.
Az uj országház kupolacsarnoka megtekinthető egész nap 50 kr. dij mellett.
Nemzeti muzeum, természetrajzitár nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.
Deák-mauzoleum a kerepesi-uti temetőben nyitva d. u. 2 órától 5-ig.
Missziói kiállitás a nemzeti muzeum előcsarnokában megtekinthető egész nap.
Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16 Rózsa-tér sarkán, nyitva egész nap.
Magyarok bejövetele, körkép a városligetben. Nyitva reggeli 7-től es i 8 óráig. Az esti órákban villanyvilágitásnál. Belépti dij reggel 7—9 óráig 30 kr. Délelőtt 9-től estig 50 kr.
A Pokol-körkép nyitva reggeli 9 órától egész nap, esti is; belépődij 50 kr.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Budapest, 1896. okt. 26-án.
Évi bérlet 109. Havi bérlet 19.
Stehle Achilles ur vendégfelléptével.
FAUST.
Nagy opera 5 felv. Zenéjét szerzette Gounod.
Személyek:

Faust	Stehle A.
Mefistofeles	Kornai
Valentin	Takáts
Wagner	Ney B.
Margit	Rotter G.
Siebel	Gábos N.
Márta	Válent V.

Kezdete 7 órakor.

—

VÁR-SZINHÁZ.
Budapest, 1896. okt. 26-án.
Zárva.

NÉPSZINHÁZ.
Budapest, 1896. okt. 26-án.
1000 év.
Látványos szinmü dalokkal és tánczczal 3 szakaszban, 10 képpel, 4 változással. A népszinházi bizottság megbizásából irta és zenéjét szerzette Verő György.
Személyek:

Arpád	Kiss M.
Álmos	Horváth V.
Deér	Szirmai
Borz	Szerdahelyi
Katáng	Tollagi
Kóró	Ujvári
Egy igricz	Raskó
Upravda	Lubinszky
Márkó	Hortobágyi
Beglenicza	Bártfai M.
Anicza	Komáromi

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1896. okt. 26-án.
Évi bérlet 212. Havi bérlet 12.

A nagybácsi.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Jules Lemaitre. Forditotta: Mihály József.

Személyek:

Chambray	Ujházi
Martigny	Mihályfi
De Vaneuse	Vizvári
De Monataille	Hetényi
Merielne	Sz. Prielle C.
Jeanne	Cs. Alszegi I.
Yoyo	Palotay P.
Gefrud	Boér H.

Utána:

Ki lehet?

Vigjáték 1 felvonásban. Irta Paul Bilhaud. Forditotta F. A.

Személyek:

Monfériel	Náday
De chantenay	Zilahi
Lecourtois	Paulay
Egy szolga	Narczisz
Lecourtaisné	Lendvayné
Susanne	Maróthy M.

Kezdete 7 órakor.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1896. okt. 26-án.

Apuska politikai elvei.

Vigjáték 1 felv. Irta Gondinet. Forditotta Szécsi Ferencz.

Személyek:

Flavignac	Gál Gyula
Mártha	Delli Emma
Chamboret	Beregi O.
Grenoux	Hegedüs
Szolga	Fodor B.

Husz percz egy esernyő alatt.

Tréfás jelenet. Irta: A. W. Dubourg. Ford. Mihály J.

Személyek:

Frank	Tapolczai D.
Katty	P. Szép O.

Pry Pál megházasodott.

Bohózat 1 felvonásban. Irta: Charles Mathews. Forditotta: Mihály József.

Személyek:

Pry Pál	Hegedüs Gy.
Snooks	Balassa J.
Pigtop Harry	Góth S.
Emily	Delli E.
Toby	Szerémy Z.

Kezdete 7 órakor.

— **Szinházak müsora.** *A magyar kir. operaház* játékrendje: *Kedden*, október 27-én: A házi tücsök. Bérletszünet 14. szám. Rendes helyárak. — *Szerdán*, október 28-án: nincs előadás. (A városligetben: Aida.) — *Csütörtökön*, október 29-én: Parasztbecsület. Stehle Achilles vendégfellépésével. Vióra Évi bérlet 110. szám, havi bérlet 10. szám. Rendes helyárak. — *Pénteken*: október 30-án: nincs előadás. — *Szombaton*, október 31-én: István király. Bérletszünet 15. szám. Rendes helyárak. — *Vasárnap*, november 1-én: Évi bérlet 111. sz., havi bérlet 1. sz. Rendes helyárak.

A nemzeti szinház játékrendje: *Hétfőn*, október 26-án: A nagybácsi. Ki lehet? Évi bérlet 212. szám. Havi bérlet 12. szám. — *Kedden*, október 27-én: A nagymama. 62. általános bérletszünet. — *Szerdán*, október 28-án: Egy szegény ifju története. XVIII. bérletszünet. — *Csütörtökön*, október 29-én: Elektra. 63-ik általános bérletszünet. — *Pénteken*, október 30-án: Becsületbiró. (1-ször) Évi bérlet 213. sz. Havi bérlet 13. szám. — *Szombaton*, október 31-én: Becsületbiró. (2-szor.) Evi bérlet 214. szám. Havi bérlet 14. szám. — *Vasárnap*, november 1-én: Becsületbiró. (3-szor.) 64-ik általános bérletszünet.

A népszinház játékrendje: *Hétfőn*, október 26-án: 1000 év. — *Kedden*, október 27-én: 1000 év. — *Szerdán*, október 28-án: A sárga csikó. — *Csütörtökön*, október 29-én: 1000 év. — *Pénteken*, október 30-án: Szókimondó asszonyság. — *Szombaton*, október 31-én: 1000 év. — *Vasárnap*, november 1-én délután: A molnár és gyermeke, este: A parasztkisasszony.

A vigszinház játékrendje: Hétfőn október 26-án: Apuska politikai elvei. Husz percz egy esernyő alatt. Pry Pál megházasodott. — *Kedden*, október 27-én: Durand és Durand. (1-ső kiosztással.) — *Szerdán*, október 28-án: Durand és Durand. (2-ik kiosztással.) — *Csütörtökön*, október 29-én: Durand és Durand. (1-ső kiosztással.) — *Pénteken*, október 30-án: Csalj meg, édes! — *Szombaton*, október 31-én: Durand és Durand. (2-ik kiosztással.) — *Vasárnap*, november 1-én délután: Két örömnap, este: Az öreg.

FOLIES CAPRICE

Ma fél 10 órakor a felülmulhatlan

Julians Sextett

angol énekes- és tánczos-csoport első fellépte.

Tüneményszerü! Egyetlen a maga nemében.

Továbbá

A szerelem gyermeke

énekes bohózat.

Ezt megelőzi:

Rosenkranz Mundy.

Elökészületben:

Messalina.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon.

Ma

10 óra 30 perczkor:

LA BELL OTERO

Egyedüli jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38.

A kávéházi téli kertben reggeli 3 óráig

Muncsy Lajos

zenekara játszik.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Balogh Károly** ismert s kedvelt zenekarajátszik

Kezdete 8 órakor

Herzmann-féle ORPHEUM

Hajós-utcza 13. sz. az operaházzal szemben

Óriási siker. Óriási tetszés.

Madame Potiphar

bohózat.

Paul Wendars és Little Ella,

mutatványai a trapézon.

Diamantini Vernici

szenzácziós énekmüvésznő vendégfellépte.

Mlle Adi Légere nemzetközi énekesnő. **Floresco trio** hölgy hármas.

Ernest Joung

legjobb illusionista a világon.

Tarantella

a legkacagtatóbb bohózat.

Ünnep- és vasárnapon két előadás.

Jegyek előre válthatók: Steiner-trafik Andrássy-ut 26. Jegyek előre váltva: páholyülés 1 frt 20, földszint és erkély 60 kr., karzat 30 kr.

A közvetlen szomszédságban **Herzmann-kávéház** a fővárosban idözö artisták gyülekező helye. Éjjel-nappal nyitva 8209

Ezen hirdetési rovatban minden szó egyszeri belktatása közönséges petit betükből 2 krral, s compact betükből szedve 4 krajczárral fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilagositas ad a kiadóhivatal ingyen. Czimmel ellátott hirdetések minden közlése után még 30 kr. bélyegilleték is fizetendő.

TELEFON 6354. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válaszra szükséges levélbelyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt allo szam közöltetik. TELEFON 6354

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-uteza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje **VI. ker., Teréz-körut 54. szám.**

Burger Vilmosné
dohánytőzsdéje **Andrássy-ut 51.** (Oktogon.)

Deutsch Julia
dohánytőzsdéje **József-körut 50. sz.** (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A.
dohánytőzsdéje **IV. Petőfi-tér 3. szám.**

Toldi Lajos
könyvkereskedése **Buda, II., Fő-utcza 2. szám,**
valamint minden **hirdetési iroda.**

Kék nefelejts.

Légy nyugodt, őrizd meg hidegvéred, soraid, ha teheted várom, helyzetem nehéz, tudod életem fied, azért mit tész, mindenben megnyugszom, csak egészségedre ügyelj ölel és csókol ez szerelmem veled lesz. **Kökuti.** 10066

Rut!

Elmult a szerda sajnos módon, a megismerkedéstől elkéstem, annál is inkább sietek ezuttal: szerencsésen érkezett meg? Az az egy vigasztal — utolsó levelében kilátásba helyezte — még is nem sokára visszontlátjuk egymást. No, de akkor ügyesebb leszek, a feher szegfü már feltüzöm. Ha az utolsó soraimat figyelemmel elolvassa, ugy megtalálja, hogy a drap kalapos hölgyet véltem „Rut"-nak. Nagyságod felismert, tehát biztos volt benne, hogy az a czilinderes az, a kit oda rendeltek, most kérdem, miért nem szólitottak meg? vagy miért nem jöttek át? . . . . . „Rut-nevet susogják, akkor biztosan megszólitom. Inspekcziora siettem. Kedves értesitését várom, melyben ugy-e véleményét rólam részrehajlás nélkül megirni kegyeskedik. Fáradságáért előre is köszönetet szavazok. Hogy mulatnak? Mit csinál a k. unokanővére? Szivből üdvözli és mihamarabb viszont látni óhajtja **Szép.** 10064

Eladás.

Használt és uj pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 26970

Földszintes ház,

Budán II. kerület rendezett forgalmu részben, kerttel, családi háznak alkalmas, jutányos áron eladó. Közvetitők kizárva. Czim a kiadóhivatalban. 4487

Gyógyszertár

évi 14.000 frt forgalomal. Erdély nagyobb vidéki városában — szikvizgyárral eladó. Czim a kiadóhivatalban. 4458

315 holdas birtok

Ungm. melyből 60 hold (1600 □-vel) fennálló erdő, 40 hold legelő, 20 hold rét, a többi szántó föld. Városhoz közel, kitünő közlekedéssel, országut mentén, gazdasági épületekkel jutányosan eladó. Ügynökök kizárva. Czim a kiadóhivatalban. 32648

Hevesmegye

egyik legélénkebb 16.000 lakossal, nagy környékkel és intelligencziával biró városában egy már **40 év óta** fennálló **pék-üzlet és kenyérsütőde**, mely a legnagyobb forgalmat e városban eléri — lakással együtt **előre haladott életkor miatt eladó vagy bérbe adandó.** Az épület a forgalom góczpontján van, értéke 6000 frt. Czim megtudható az „Egyetértés" kiadóhivatalában. 10061

Kézi sóőrlő-malom

kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 4481

Igen

szép lancaster golyós fegyver, kézi mü, jobb csöve 24 cal. vont cső, hal concentrált fürásu 15 cal. kéz alatt 85 frtért eladó. Czim a kiadóhivatalban. 10046

Eladok

20—25 darab dámvadat mindkét nemből darabját loco itt 40 frtért. Czim a kiadóhivatalban. 10047

Phisharmonium

kitünő gyártmány nagyon olcsón eladó. Czim a kiadóban. 32601

Alkalmazást keres.

Becsületes

szorgalmas jó családból származó gazdasszony, uri családhoz ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 32635

Állást

keres az erdészeti teendőkben teljesen jártas 32 éves vadász, a ki ebben a szakmában 14 évet töltött el uradalmi szolgálatban, s magyarul, németül beszél. Megkeresések **„Vadász"** jelige alatt a kiadóhivatalhoz intezendők. 10012

Előkelő

családhoz ajánlkozik intelligens urnő mint anyahelyettes és házvezetőnő. Gyermekeket kedveli, és azok gondozásához ért. Ajánlatok **„Középkoru özvegy"** czimre a kiadóba kéretnek. 4477

Egy helybeli

irodalmi vállalat főkönyvelője, ki titkári minőségben Becsben és Budapesten szövetkezeteknél működött, jelzálog, adó és házügyek kezelésében is jártas; keres mellékfoglalkozást. Szives megkeresések **„Distinkció"** jelige alatt e lap kiadóhivatalába intezendők. 10040

Felsőbb

leányiskolát végzett kisasszony előkelő családhoz óhajt menni a háziasszony támaszául a könnyebb munkák végzésére. Ajánlatokat e hó végére a kiadóhivatalba kér **Szorgalom** czimen. 4449

Tisztességes

fiatal leány, szolid üzletbe pénztárosnőnek vagy elárusitónőnek ajánlkozik; hasonló minőségben már volt alkalmazva. Czim a kiadóhivatalban. 32658

Alkalmazást nyer.

Gazdasszonyt

illetve házi kisasszonyt keres egy háziaspár. Kifogástalan erkölcsökön kivül megkivántatik, hogy az illető jól főzzön és a háztartás minden ágában jártas legyen, és hogy a magyar nyelven kivül a németet is birja. Czim a kiadóhivatalban. 4489

100—200 frtot havonta

meglehet keresni a **Mercur** bank és váltó üzlet Részvénytársaság (Budapest, V. Dorottya-uteza 12.) által kiboesátott részletivek eladásával. 29053

Nagyobb hirneves uradalomhoz két **gazdasági**

segéd kerestetik.

Gazdasági tanintézetet végzett nötlen keresztény fiatal emberek, kik már nehány évi gyakorlattal birnak és ugy a gazdasági külső teendőkben, mint a gazdaszámvitelben jártasak, bizonyitványmásolatokkal ellátott folyamodványokat küldjék **M. P. 6496.** jeligével **Haasenstein és Vogler-hoz** (Jaulus és társa) **Dorottya-utcza 9. szám.** 29060

Lakás és bériet.

Vendéglőnek

kitünően alkalmas nagy helyiség azonnal kiadó. Czim a kiadóban. 10008

Zöldfa-utczában,

I. emeleti, szép erkélyes lakás, november 1-ére közbejött akadály miatt igen olcsón kiadó. Czim a kiadóhan. 10057

Butorozott

szoba Kerepesi-ut közelében a Rózsa-utczában, emeleten egy vagy két ur részére azonnal vagy november 1-ére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 10067

Oktatás.

Egyetemet

végzett egyén, több évi praxissal alapos oktatást ad saját lakásán a középiskola minden tantárgyából, délután 4 órától 7-ig. A tanulók addig maradnak a tanár lakásán, mig a következő napra feladott leczkéket kitünően tudják. Tiszteletdij 10 forint havonkint. Beiratkozni lehet minden nap. Czim a kiadóban. 10056

Különféle.

Magas jutalék

mellett felvételnek egy első rangu bankháznál (részvénytársaságnál) ügyes ügynökök törvényesen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladására. Ajánlatok **„Confidentia"** jelige alatt a kiadóhivatalba. 28527

Ujaranyozó,

melylyel mindenki azonnal mosható ujjá aranyozhat elavult tükröt és képrámát, szobrot stb. Üvegje csésettel 80 kr., ½ literes üveg 2 frt. Megrendelhető **Kertész Tódor**-nál Budapest Krisztof-tér. 28902

Ügyes

női ruha varrónő ajánlkozik uri házakba, napi 1 frt 50 krért. Czim a kiadóhivatalban. 10030

Válaszszatok!!

Az óriási arányban megindult választási mozgalmak közepette azok a szavazó és nem szavazó polgárok cselekszenek legjobban, a kik a különböző jelöltek mellőzésével a

Mátyás Diákot választják,

mert hát a „Mátyás Diák" sok vigsággal, tömérdek derült órával hálálja meg a választó figyelmét s programmjához, — mindig mulatni s mindig ötletesnek lenni, — hü marad.

A „Mátyás Diák" Magyarország legnagyobb, legolcsóbb és legelterjedtebb élclapja. Minden szombaton megjelenik tömérdek képpel, sok kitünő alakkal, ad jó adomákat, közöl talányokat és kifigurázza a hét eseményeit, az ügyefogyottabb szereplőkkel együtt. 29071

Mutatványszámokat mindenki ingyen kap. Előfizetési ára egy negyedévre 1 forint 50 krajczár. Számonkint 12 krajczár.

A „Mátyás Diák" kiadóhivatala

Budapest, Sarkantyus-utcza 3. sz. alatt van.

Pfau-féle **Quarnero BRANDY**

Vegytiszta borkivonat.

Vegyelemezte a cs. és kir. udv. gyógyszertár, Bécsben.

Csak nagyban, gyógyszertáraknak, palaczkban, tömlőben és hordóban szállitják

THALLMAYER és SEITZ

Budapest, V., Zrinyi-utcza 3. szám. 29124

A MÜLLER J. L.-féle

Szaliczil-szájviz és fogpor

használata eltávolit minden fogfájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását és a kellemetlen szájbüzt. **Egy üveg szájviz 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 60 kr és 3 forint.**

Müller J. L.-féle Szaliczil-fogpor,

szaliczil-vizzel használva nem csak hófehérré teszi a fogakat, banem a már létező fogbetegségek tovább-terjedését is meggátolja. Doboza **60 kr.** és **1 frt 20 kr.**

Müller J. L.-féle Szaliczil-fogpép,

darabja **35 kr.** Ugyanazon hatással bir mint a fogpor. Minden fönt elősorolt készitmények **orvosi utasitás** után készülnek. Kaphatók:

MÜLLER J. L. cs. és kir. udv. szállitó,
illatszerész és pipereszappan-gyárosnál
BUDAPESTEN Koronaherczeg-utcza 2.

Fogkefék rendkivüli jó minőségüek, nagy és olcsó választékban.

Felhivom a n. é. közönség figyelmét a vegyészeti pavillonban lévő kiállitásom szives megtekintésére.

Pénzkölcsön

sorsjegyekre és értékpapirokra, **majdnem a teljes árfolyamig.**

Zálogban levő sorsjegyek attalam kivaltatnak és azokra **nagyobb és olcsóbb elüleget** adok, vagy átveszem a sorsjegyeket a napi áron — mint a hirlapokban jegyezve — és a tulajdonos **ugyanazon sorsjegyeket** visszaveheti tőlem apró részletfizetésre. 29048

Ifj. SCHÖN ÁRMIN bankháza.
(Alapittatott 1884-ben.)
BUDAPEST, Erzsébet-körut 47. szám alatt.
(A Royal-nagyszállodával szemben.)
Vidéki **megbizásokra különös gond fordittatik.**

Millió ember már visszakapta ujra drága egészségét

A szenvedő emberiség vigasztalása és segélyére,

kik galandféregben és gyomorbajban szenvednek.

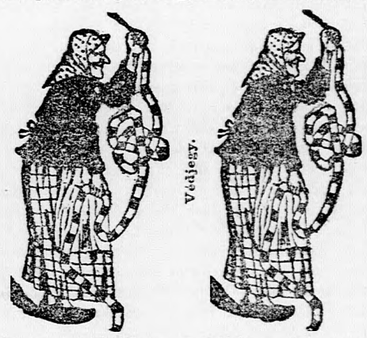

Pántlikagiliszta fejestől

a páfrány-tokocskák által, fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perez alatt) teljesen elhajtatik.

Egyedul valódi kapható:

Schneider József gyógyszerésznél

Resiczán, Fő-utcza 24. (Délmagyarország.)

Ezen kitünő gyógyszer fájdalom nélküli, gyors és biztos eredményéért jótállás nyujtatik. Nem árt, ha pántlikagilisztafereg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasitással a bel- és külföld részére **frt 3.50** postai utánvéttel vagy fenti összegnek előre való beküldésével.

A pántlikagilisztа tünetei a következők: az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, bevont nyelv, emészthetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullét vagy épen ájulások és szédülés főleg éhgyomornál, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálösszegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhév, gyakori felböfögés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerü mozgások, szuró szivó fájdalmak, és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntság és a halál óhajtása.

Továbbá itt minden gyógyszer kapható.

Santaltokocskák hatásukban felülmulhatlanok, gyorsan és biztosan gyógyitanak nőknél és uraknál: hugyesőfolyásokat, folyásokat nőknél és uraknál befeeskendezés nélkül. Egy doboz ára 2 forint 50 kr — Makacs betegségnél egy dupla adag 4 frt. 28776

Mind egyedül valódian kapható:

SCHNEIDER J. gyógyszerésznél Resiczán Fő-utcza 24.

(Délmagyarország.)

JÓKAI MÓR MUNKÁI.

Népszerü kiadás. — Egy-egy füzet 40 kr.

1. A varchoniták.
2. Fortunatus Imre. — Shirin.
3. Kalóz-király.
4. Sonkoly Gergely. — A drága kövek. — Marcs Záre.
5—9. Török világ Magyarországon.
10. A bűntárs. — Nepean sziget.
11—12. **A kétszarvu ember.** — Az egyiptusi rózsa.
13. Koronát szerelemért. — A Hargita. — A kalmár és családja.
14. Petki Farkas leányai. — Háromszéki leányok. — **A két szász.**
15 Regék.
16 Carinus. — A nagyenyedi két füzfa.
17. **A serfőző.** — A nyomorék naplója. — Fekete világ.
18—20. Erdély aranykora.
21—23. Csataképek 1848—1849-ből.
24. Bujdosó naplója. — Kurbán bég. — Megölt ország.
25—26. **A tehér rózsa.** — Humoristikus papirszeletek.
27. Magyarhon szépségei.
28—29. Szomoru napok.
30—31. A janicsárok végnapjai.
32—37. Kárpáthy Zoltán.
38—43. Egy magyar nábob.
44—47. Uj földesur.
48—53. Szegénygazdagok. — Az utolsó budai basa.
54—55. A magyar elődeiből.
56—59. Hétköznapok.
60—63. A régi jó táblabirák.
64—65. Délvirágok.
66—67. Milyenek a nők?
68—71. Véres könyv.
72—73. A magyar nép élcze szép hegedüszóban.
74—76. Árnyképek.
77—82. A kőszivü ember fiai.
83. Milyenek a férfiak?
84—89. Politikai divatok.
90—93. Mire megvénülünk.
94. Oceania. Egy elsülyedt világrész története.
95—97. Az elátkozott család.
98—99. Felfordult világ.
100. Elbeszélések.
101-112. Dekameron. Száz novella.
113. Egy asszonyi hajszál.
114. Az életből ellesve.
115-119. Névtelen vár.
120-121. Népvilág. Elbeszélések.
122-124. Szélesend alatt. Elbeszélések.
125. Észak honából. Muszka rajzok.
126-131. Egy azisten. Regényes.
132. A debreczeni lunátikus.
133-134. Egy ember, a ki mindent tud.
135-136. Asszonyt kisér — Istent kisért.
137-141. Szinmüvek I. kötet.
142-146. Szinmüvek II. kötet
147-151. Szinmüvek III. kötet.

Megrendelhetők az Egyetértés kiadóhivatalában, Budapest, Papnövelde-utcza 8. sz. A pénz előre küldése vagy utánvét mellett.

RÖPTÉBEN A NAGYVILÁG KÖRÜL.

Amerikai diszmü.

Ára diszkötésben frt 6.50.

Kapható az EGYETÉRTÉS kiadóhivatalában.

Czike-czike cza!

Legujabb ös-budavári dal, zongorára **1 frt** és

Funiculi-funicula

zongorára **1 frt.** Megrendelhető az **„Egyetértés"** kiadóhivatalában. A pénz előre küldendő.

Ügyvédek és Közjegyzők számára

minden eddig megjelenttek között

legczélszerübb a **Dr. TÖRÖK SÁNDOR**-féle

Határidő-Napló 1897. évre.

Naplórészének beosztása páratlan, valamint a könyv többi tartalma is igen becses.

Ára 2 frt.

Prospectus kivánatra azonnal küldetik.

Kiadja:

Károlyi György papirkereskedése

Budapesten, V. Dorottya-utcza 10. sz.

Itt jelent meg továbbá

XVI-ik évfolyamban a Fancler-féle

Jegyzék Naptár 1897. évre.

Elismert **practikus** és általánosan **kedvelt** elöjegyzési **naptár,** hasznos és becses tartalommal.

Ára 85 kr.

Kapható minden jó hirnevü könyv- és papirkereskedésben.

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugyosőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magomleseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nő bajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeképen létrejött **hátgerincz bajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,
v. es. és kir. ezredorvos.
Lakik: Budapesten, Váczi-körut 4. szám alatt. I. em. bejárat a léposőnél. 28048

Rendel: délelőtt 9 óratól 4 óráig, este 7 óratól 8 óráig. Nőknek egy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Éppen most jelent meg magyar nyelven.

TRILBY

TRILBY a világirodalom legnagyobb hatásu regénye.

TRILBY Európa összes országaiban sok ezer kiadást ért.

TRILBY Szinházi előadása **«Trilby-lázba»** ejtette a közönséget.

TRILBY Szerzője, ki most halt meg, ez egy regényéből milliomos lett.

TRILBY Megható és bájos bohémtörténet, a párisi Quartier Latinban és Londonban játszik.

TRILBY Most készül előadására a **Vigszinház,** a közönség óriási várakozása mellett.

TRILBY **«Trilby»** legelső magyar kiadása **Szerdahelyi Sándor** fordításában jelent meg.

Ára 1 forint 60 kr.

Kapható

a „PALLAS" könyvkiadóhivatalában

(Budapest, V., Kálmán-utcza 2)

és minden könyvkereskedésben.

Az élet vásárja.

Egy kötet elbeszélés.

Irta: TIMÁR SZANISZLÓ.

Ujabbkori elbeszélő irodalmunk e remek gyöngyei egy igazi költői kedély mélyen átérzett megnyilatkozásai s a füzet minden egyes darabja a való élet éles és mély elméjü megfigyelésén épült fel.

Megrendelhető az **„Egyetértés"** kiadóhivatalában. **Ára 1 frt 20 kr.**

Magyar királyi államvasutak.

125376/96. Cl. sz.

Hirdetmény.

(Gács-magyarvasuti kötelék. — II. pótlék életbeléptetése az 1894. évi december hó 1-től érvényes díjszabás II. rész 2. füzetéhez.)

A fenti kötelékforgalomban egyrészt a cs. k. szab. Ferdinánd császár északi vasut Gácsországi állomásai, és másrészt a magy. kir. államvasutak állomásai közti forgalomra nézve 1894. évi deczember hó 1-től érvényes II. rész 2. díjszabási füzethez 1896. évi november hó 1-től való érvénynyel a II. pótlék lép élethe.

Ezen pótlék friss gyümölcsre közvetlen díjtételeket, valamint bizonyos viszonylatokban szállitandó bor- és bormustra, továbbá üvegárukra kivételes díjszabásokat tartalmaz.

E díjszabási pótlék a részes vasutaknál 25 krajczárért kapható.

Budapesten, 1896. szeptember 22-én.

Magy. kir. államvasutak,
a részes vasutak nevében is.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1897. évben, illetőleg 1899. év végéig a távirdai papirszalagból felmerülő tényleges szükségletnek szállitását biztositani kivánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiirás tárgyát képező czikkeket előtüntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállitásokra vonatkozó részletes módozatok valamennyi hazai kereskedelm és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (AV.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó száml kaphatók.

A szabályszerüen kiállitott ivenkint 50 kros magy. kir. okmány bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb **f. évi november hó 17-iki** déli **12** óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta utján oda küldendők és a boriték ezen külczimmel látandó el: „Ajánlat 121013/96. számhoz."

Bánatpénzül az ajánlott áru értékének 5%-ka legkésőbb 1896. évi november hó 16-áig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyujtandó ajánlatok valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módozatok betartása mellett állittatnak ki, végre azok, melyek után nem tétetett le az előirt bánatpénz, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1896. október hóban.

Az igazgatóság.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.